

DARBININKAS

LV NO. 11

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIS - FEB. 11, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Prez. Nixonas - pirmoji rinkiminių metų kovų kregždė

Kiek dabar turim Baltųjų Rūmų? Vasaros Baltieji Rūmai yra Kalifornijoje, San Clemente, savaitgaliams prez. Nixonas dažnai iskuria Key Biscayne, Floridoje. Baltuosiuose Rūmuose prezidentas praleidžia didžiausią metų dalį ir ten atlieka svarbiausias valstybines funkcijas, priiminėja užsienių valstybių didžiulius svečius. Pereitą savaitę atsirado naujas išradimas. Skraidantieji Baltieji Rūmai. Ir tai yra labai išradingas sumanymas susitikti su miestų ir valstybių reikalus tvarkančiais pareigūnais, išgirsti jų skundus, prašymus ir patarimus, išpopuliarinti kokią nors naują programą, na — ir ta proga save parodyti bei kitus pamatyti.

Pereitą ketvirtadienį ir penktadienį prez. Nixonas prisikrovė savo lėktuvą patarėjų, kabinetų narių ir spaudos atstovų ir išvyko į Indiano ir Illinois

— Maskva savo notose Washingtonui, Paryžiui ir Londonui ragina padėti sutramdyti Izraelį, bet kad Egiptas atsisakė nuo paliaubų ir pradėjo puldinti Izraelį, pažaisdamas paliaubų linijas, apie tai ne žodžio.

VEL PRADEJO KAPSTYTIS PO VIETNAMO KĀRA Norį įtikinti, kad vietnamizacija esanti melas

Ilgai tylėjo kongreso "balandžiai" apie Vietnamą, nes čia pirmu smuiku sėkmingai grojo prezidentas, bet dabar jau senato užsienio komisija, su savo didžiaja patranka sen. Fulbright, atidarė koncentruotą ugnį prieš prez. Nixono Vietnamo karo suvietnamizavimo politiką. Vengiama sakyti, kad jie kritikuoja dabartinę prez. Nixono politiką, bet to paties tikslo siekiama kitaip: norima patirti, ko toji politika verta.

Proga apie tai vėl pradėti kalbėti davė vieno senatoriaus rezoliucija, raginanti prezidentą galimai greičiau ištraukti iš Vietnamo visą Amerikos kariuomenę be jokių sąlygų.

Sen. Fulbright, pradėdamas liudininkų apklausinėjimą, pareiškė norįs gauti paaiškinimų šiais klausimais:

Pirma, kaip vyksta vietnamizacija ir kiek laiko reiks jai įvykdyti?

Antra, kaip reikia vietnamizaciją suprasti: ar visas Amerikos personalas bus iš Vietnamo ištrauktas, ar tik armijos kovos daliniai, paliekant ten neribotam laikui, sakysim, 100, 000, 200,000 ar 300,000 Amerikos vyrų?

Trečia, kokia garantija, kad Vietkongas ir S. Vietnamas leis vietnamizacijai vykti be trukdymų, nebandytų jos sustabdyti nauja didele ofenzyva?

Ketvirta, ką darys prezidentas, jei vietnamizacija nepasiseks, jei viena palikta Vietnamo kariuomenė pabirs, kaip tai atsitiko 1964 m.? Ar tada Amerikos kariuomenė bus siunčiama atgal ir karas iš naujo pradėtas? Ar tai turėjo galvoje prezidentas, kai jis savo lapkričio 3 ir gruodžio 15 pareiškimuose teigė, jog panaudos "stiprias ir efektyvias priemones, jei

ANTANAS LIUTKUS, LIETUVOS ATSTOVYBES PRAN. COZIJAI SEKRETORIUS, VASARIO 9 MIRĖ PARYŽIUJE.

Skraidantieji Baltieji Rūmai problemas neša pas rinkikus

valstijas su žmonėmis susitikti. — Aš noriu, kad Washingtonas geriau pažintų krašto problemas negu jis dabar jas suvokia, — pareiškė jis jį pasitikusiems žmonėms Indianapolisio aerodrome.

Siame mieste įvyko simbolinis posėdis su juo kartu atvykusios Miestų reikalų tarybos, prie kurios prisijungė iš anksto pakviesti 10 miestų merai. Čia prezidento patarėjas išdėstė 10 punktų programą miestų varginančioms krizėms išspręsti. Nė vienas iš tos programos punktų nėra visai naujas, bet naujiena yra tai, kad viskas yra organiškai sujungta į vieną sistemą, susidedančią iš daugelio iškilų palaidai manipuliuotų elementu.

Kaip spaudos atstovai liudija, posėdy dalyvavę merai sutikę tą naują su dideliu entuziazmu — jie išgirdo iš paties prezidento, kaip jo administracija yra suplanavusi tvarkyti tuos reikalus, kurie kasdien laukia jų pečius, bet kuriems sutvarkyti jie nežinojo atsakymo. Kitą dieną Skraidantieji Bal-

tieji Rūmai su visu štabu persikėlė į Chicago, kur simbolinio posėdžio tema buvo užterštų vandenų išvalymas ir jų užteršimo sustabdymas. Siame posėdyje dalyvavo prie Michigano ežero prienancijų valstijų (Illinois, Indiana, Wisconsin ir Michigan) keturi gubernatoriai, kurie turi didelę problemą, bet sunkiai tvarkomą — Michigano ežero teršimo sustabdymą. Prezidento patarėjai turėjo progos

Vėl posėdžiavo karingieji arabai, bet šviesos ir dabar nepamatė

Kairas. — Čia ką tik pasibaigė penkių arabų valstybių vyriausybės galvų pasitarimas, sutartas jau tada, kada pabiro Maroke prieš Kalėdas prasidėjusi, bet užbaigos nesulaukusi didžioji arabų valstybių galvų konferencija. Egipto Nasseris tada norėjo išgauti pinigų iš kairių paskutiniam arabų smūgiui Izraeliui nuo žemės nušluoti.

Siame pasitarime dalyvavo Egipto, Jordano, Sirijos, Ira-

ko ir Sudano vyriausybės vadovai. Tai kraštai, kurie aktyviai dalyvauja kovoje prieš Izraelį, nors tik Egipto, Sirijos ir Jordano sienos tesusisiekia su Izraeliu. Irakas laiko didelį karingą dalinį Jordane, gi Sudanas turi vieną batalijoną prie Suezo.

Labai norėję dalyvaut pasitarimuose ir naujieji Libijos valdovai, jaunieji leitenantai, bet jiems buvo patarta sėdėti namie, nes jų dalyvavimas karo prieš Izraelį organizavimo konferencijoje priverstų Prancūziją nebeapdėti Libijai tu 110 Mirage lėktuvų, kurių taip laukia Egiptas ir kurie bus Libijos dovana arabams padėti Izraelio nusikratyti. Prancūzija tik todėl ir galėjo parduoti Libijai tu lėktuvų, kad ji iškilų nebuvo žydų-arabų karo dalyvis.

Pasitarimas sutapo su labai įtemptu momentu, nes Egipto aviacija negali sulaukyti Izraelio nuo Egipto karinių taikinių

sirinkti darbo metodus. Aišku, kad tai yra pirmas dėmesio vertas propagandinis šūvis rinkiminiais metais, bet kuo kaltas prezidentas, kad jis ieško tautos pritarimo gerus darbus darėdamas. Kai jis šitokių būdu išpopuliarins savo programas tautos masėse, jam bus daug lengviau priversti demokratinių kongresą toms programoms priimti ir pinigų paskirti. Dabartinė padėtis kito kelio jis neturi — nebent po rudens rinkimų atsiras jo partijos dauguma bent vienuose rūmuose.

bombardavimo. Izraelio bombardavimai ir kitoki kariniai veiksmai Egipto teritorijoje juridiniai dabar yra teisėti, nes Nasseris prieš kelis mėnesius paskelbė nebesilaikysiąs paliaubų (pažadas nebekariauti yra duotas JT Saugumo Tarybai) ir pradėjęs Izraelio alinimo ir varginimo karą. Izraelis atsimokėjo tuo pačiu ir Kairo diktatoriui baimės įvarė, nes jis su savo aviacija nebegali atsigtinti. Šis pasitarimas šiame reikale jam nieko negali padėti, bet jis pats Izraelio smūgių gali atsikratyti tą pačią valandą, kada atšauks pareiškimą dėl paliaubų nutraukimo.

JAV, Anglija ir Prancūzija yra paraginuosios Egiptą sugrįžti prie 1967 metais duoto pažado nutraukti karą prieš Izraelį, bet Egiptas prašymą jau atmetė, nes jam atrodo, kad tai apsunkinsia prarastų žemių atgavimą. Maskva tyli, bet iš praktikos žinoma, kad ji darys taip, kaip nori Egiptas.

Po pasitarimo paskelbta, kad dėl padėties įtempimo kalta Amerika, nes ji globojanti Izraelį.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 52 sukaktį minint Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pareiškimas

Lietuviai,

Vasario 16-sios išvakarėse Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kreipiasi į visus lietuvius pavergtoje tėvynėje, Sibiro tremtyje ir išeivijoje. Iš tėvynės išstremtuosius giliai užjaučiame ir nepalūžusiems išlikti linkime. Tėvynę okupanto priespaudą nešančius prašome išverti ir savo darbus bei žygius grįsti nepalaužiamu Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tikėjimu. Išeivijoj išbla-

kytuosius raginame visada prisiminti, kad pavergtą tėvynę iš mūsų laukia ištikimybės ir aukos jos laisvės sugrąžinimui paspartinti. Kviečiame sutelkti visas mūsų pastangas Vyrų Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vadovybėje, derinti kiekvieną asmeninį ar organizacinį įnašą į Lietuvos laisvės kovą ir dosniai remti jo vykdomus laisvinimo darbus. Vasario 16 proga jūs gausi auka įgalins tuos

(nukelta į 5 psl.)

Amerikos Lietuvių Tarybos pareiškimas

BRANGŲS LIETUVIAI!

Vasario Sešioliktoji lietuvių tautai yra reikšminga kaip nepriklausomos valstybės atstatymo diena ir kaip nenuilstamos kovos ir siekių realizavimas.

Sovietų Sąjunga, sulaužiusi visas sutartis ir visus pasižadėjimus, 1940 birželio 15 gajai au-gančią valstybę okupavo ir atėmė jai laisvę bei nepriklausomybę.

JAV Sovietų okupacijos nepripažino ir šiandien to nusi-statymo oficialiai laikosi.

Okupantas krašte naikina lie-

tuvybę, klastoja istoriją, varžo sąžinės laisvę, trukdo pažangai, siunčia savo agentus ir į šią laisvą šalį mum savitarpįje kiršinti ir mūsų kovos pastangoms silpninti.

Amerikos lietuviai, jautrūs savo brolių sunkiai daliai, nuo pirmųjų okupacijos dienų išėjo į kovą už savo tautos laisvės ir nepriklausomybės atgavimą. Sujungę savo organizuotą jėgą ir darnų junginį, jie padėdė Amerikos Lietuvių Tarybai vadovauti kovai su sovietiniu okupantu.

(nukelta į 5 psl.)

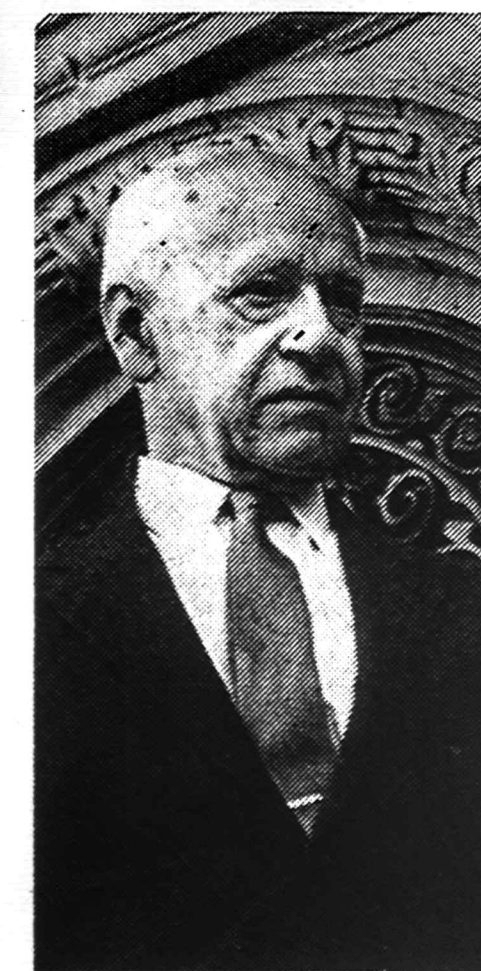
Lietuvių Bendruomenės JAV centro valdybos pareiškimas

Nepriklausomybės šventę atšvėsime prasmingai
Nelinksma bus ir ši
Vasario 16-toji

Nelinksma dėl to, kad Lietuva tebėra pavergta ir laisvės ryto vis dar nematyti. Nelinksma dėl to, kad mūsų laisvės kovotojų eilėse jaučiasi vis didėjęs pavargimas ir pačios eilės vis retėja. Nelinksma dar ir dėl to, kad visuomenėje vis didėja plyšys ne tik tarp kartų, bet ir tarp bendraamžių, ir kova už Lietuvos laisvę virsta grumtynėmis tarp savęs. Tai reiškini, kurie verčia mus ne tik nuliūsti, bet ir rimtai susirūpinti.

Nepriklausomybės šventė, nesvarbu kaip gražiai ir iškilmingai ji būtų atšvęsta, ateis ir praeis be ryškesnių žymių. Bus išneštos iš salų vėliavos, nuimti senų papuošalai, dings šukiai, nutilis kalbėtojų garsai. Ar ir vėl grįšime į tas pačias įprastos rutinos dienas, į tuos pačius erzelius ir ginčius? Ar ir vėl, smerkdami bei kaltindami vienas kitą, tęsim tarpusavio vaidus iki kitos Vasario 16-tosios? Taip buvo pereinatis užpėreitis metais. Ar ko geresnio galime tikėtis iš ateinančiųjų?

(nukelta į 5 psl.)

Nepriklausomos Lietuvos atstovai JAV-bėse. Iš k. į d.: A. Čarneckis 1921-1923, K. Bizauskas 1923-1927, B. K. Balutis 1928-1934, P. Zadeikis 1935-1957, J. Kajeckas nuo 1957.

Atėjo eilė aktyviau reikštis Afrikoje Rogers lankysis 10 Afrikos valstybių

Washingtonas. — Valstybės sekretorius Rogers išvyko Afrikon ir per dvi savaites aplankys 10 valstybių. Jam paves-ta sužinoti, ko lankomos valstybės norėtų iš Amerikos, kuri išsiol Afrikos reikalus buvo visai apleidusi, bet dabar vėl nori sugrįžti su ūkine, kultūrine ir technologine pagalba.

Aktyvus Amerikos įsikišimas Afrikoje, bet Jungt. Tautų var-das, vyko 1960 m. Konge (buv. belgų kolonija), kada belgai staiga pasitraukė, gi palikta tik vietinių kariuomenė sukilo ir

pradėjo skerdynes. Tada buvo kalbama, kad tas sukilimas bu-vo komunistų darbas. Greičiau kinų, negu rusų komunistų, bet tada dar jie buvo draugai ir veikė išvien. Bet planai jiems tada neišdegė, Kongas buvo iš-gelbėtas, dabar gana gerai tvari-kosi, komunistų pusėn dabartinė vyriausybė nesižvalgo, bet vėl suartėjo ūkiškai su Belgija.

Antrasis komunistų bandy-mas įsikurti stipriau Afrikoje buvo Ghanoje, bet ten niekam nereikėjo įsikurti — patys kraš-

to kariškiai nuvertė su komu-nistais sąmokslininkavusį dikta-torių ir pasuko valstybės vairą demoratinės tvarkos ir nepri-klausomybės išlaikymo kryptimi.

Neseniai būta balsų, kad Mas-kva bando savo veiklos atra-mos tašką organizuoti Nigerijoje, kurios vyriausybei įsiteikė duodama lėktuvų ir patrankų. Tais ginklais buvo nugalėta Biafra. Daug įtakos ta proga prarado Nigerijoje Anglija, nes ji bandė tą civilinį karą likvi-duoti ne vienai pusei duodama ginklų, bet abi puses bandyda-ma sutaukinti.

Tuos faktus atsiminus, ne vi-sai į toną suskambėjo oficialaus

Washingtono šaltinio pareiški-mas, kad tai, "kas buvo ban-dyta Afrikoje prieš kelis metus, šiandien jau nebeaktualu. Mes nelaikome Afrikos strateginiu kovos lauku". Viskas tvarkoj, jei tai yra diplomatinė gairėlė iškeliaujančio valstybės sekre-toriaus automobiliui papuošti, bet jei iš tikrųjų manoma, kad komunistai Afrika nebesuinte-resuoti, tai tokia kalba pavojin-ga.

Valstybės sekretoriaus pir-moji sustojimo vieta buvo Ma-rokas. Ir pirmas jo pareiškimas Afrikos žemėje buvo šis: "Ne-turime čia atvykdam į jokių ki-tų tikslų, kaip tik atnešti šitai pasaulio daliai taiką". Ir aišku,

kad ne velionies Dulles meto-da vartojant, bet stiprinant tai-ką be karinių sutarčių.

Kai Rogers grįš iš dešimties kraštų nuomos surinkęs, pre-zidentas Nixonas turės medžia-gos papildyti pareiškimui apie Amerikos politiką Afrikoje. Jau daug kas pasikeitė Ameri-kos santykiuose su Europa, yra rėmai naujai Amerikos po-litikai Lotynų Amerikoje, jau iš-garsėjo Nixono Azijos doktri-na, dabar atėjo eilė Afrikai.

Sekretorius Rogers lankysis šiose Afrikos valstybėse: Ma-rokas, Tunisas, Etiopija, Kenija, Zambija, Kongas (Kinshasa), Kamerunas, Nigerija, Ghana ir Liberija.

Kiek gali išeivija padėti savo tautai už tolimų vandenų

Pasididžiojantiems savo dabartine veikla Lietuvos naudai, o taip pat abejojantiems, ar iš viso išeivija gali ką padaryti savo tautai už tolimų vandenų, ir perdėtą pasididžiavimą ir nepagrįstą abejojimą išsklaido Amerikos lietuvių veikla Lietuvos naudai pirmojo pasaulinio karo metu.

Ta veikla buvo nukreipta į du uždavinius: šalpa nukentėjusiems nuo karo Lietuvoje, propagandą už pripažinimą Lietuvai nepriklausomybės, o paskui dar specialiai už Jungtinių Valstijų de jure pripažinimą Lietuvai.

Sutelkti visus lietuvius bendrai veiklai tada nebuvo įmanoma, nors mėginta. Veikė paskirai — daugiausia katalikai, pasikliau katalikai ir tautininkai bendromis jėgom.

Primenam kai kurias tos veiklos viršūnes.

1916 rugpjūčio 17 Wilkes-Barre, Pa., sudarytas katalikų ir tautininkų 12 asmenų "Lietuvių centralinis komitetas", pirmininkaujamas adv. Lopato, gavau audienciją pas prezidentą Wilsoną, kuris po audiencijos lapkričio 1 paskelbė Lietuvos dieną. Susiorganizavo 400 komiteto tai dienai rengti ir aukom rinkti. Surinkta 130,000 dol., nepaisant atvykusio adv. Bulotos priešingos veiklos. Surinktos aukos per Raudonąjį Kryžių Lietuvai tegalėjo pasiekti 1919.

Paskui aukas rinko skyrium. Bendro fondo (sąjūdo, Balforo) nebuvo. Socialistų fondas per 6 metus 1920 pasiskelbė surinkęs 37,665.50, tautininkų fondas (Autonomijos, nuo 1917 Nepriklusomybės) ligi tu pat metu — 85,201.10, katalikų fondas (Tautos fondas) ligi 1922 — 590,136.91.

1917 sausio 10-11 katalikų veikėjų sudaryta Pittsburghe "Amerikos lietuvių taryba" pirmu sykiu paskelbė Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją, kurią kun. J. Žilius ir dr. J. Bielskis įteikė prezidentui ir Europos valstybių atstovams.

Nepriklausomybės deklaracija Amerikoje dar prieš nepriklausomybės paskelbimą Vilniuje, prieš nepriklausomybės reikalavimą Petrapilio seime.

1918 kovo 13, dar nežinodami apie Vilniuje paskelbtą nepriklausomybės aktą, New York Madison Square Garden katalikų ir tautininkų veikėjai susaukė 1,200 atstovų ir bendrai pakartojo skyrium katalikų ir skyrium tautininkų priimtą nepriklausomybės deklaraciją. Tai

Atsako lietuvių Amerikos veikla I pasaulinio karo metu

atkreipė spaudos dėmesį. Buvo sudarytas vykdomasis komitetas Washingtono nepriklausomybės reikalui. Washingtone jis perėmė jau veikusių katalikų suorganizuotą informacijos biurą, vadovaujamą dr. J. Bielskio. Adv. B. Mastauskas išrūpino komiteto atstovams prezidento Wilsono audienciją. Prezidentas pažadėjo išstudijuoti Lietuvos nepriklausomybės klausimą ir sudarė tam reikalui komisiją, pirmininkaujamą Harvardo profesoriaus F. A. Golderio.

Vilniuje Lietuvos nepriklausomybę paskelbus, Amerikos lietuvių entuziazmas plėtėsi. Sekti taikos konferencijai, kuri prasidėjo Paryžiuje 1919 birželio 28, iš Amerikos buvo įgaliojami adv. B. Mastauskas, J. Kaupas (vėliau Lietuvos Banko direktorius), K. Pakštas, B. K. Balutis, kun. J. Dabūzis, T. Tomaševičius, kun. J. Žilius.

Pastarieji du Washingtono išspausdino "Independence for the Lithuanian Nation" memorandumą ir jį įteikė prezidentui Wilsonui, išvykstantiam į taikos konferenciją. Amerikos Kongresas to memorandumo išspausdino 100,000 egz. Buvo taip pat išleistas didelis Lietuvos žemėlapis ir milijonas atvirukų su tuo žemėlapiu.

Washingtono 1919 balandžio 4 lietuvių surengė didelę manifestaciją, reikšdami ištikimybę Amerikai ir reikalaujanti nepriklausomybės Lietuvai.

Atėjo eilė Amerikai pripažinti Lietuvą. Ir vėl lietuvių ėmėsi veiklos.

1919 rugpjūčio 29 senato atsidūrė "Lietuvių byla", ir buvo įrodyta, kad pripažinti reikia.

Chicagoje 1919 birželio 8-11 lietuvių seimo nutarimu, buvo nuliendintas Laisvės varpas su

B. K. Balučio sugalvotu įrašu: "O! Skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos". Iniciatorius adv. Jonas Bagdžiūnas-Borden. Varpas buvo vežiojamas po lietuvių kolonijas. Galėjo kiekvienas paskambinti sykių už 10 dol. auką, du sykius už 10 dol. Varpas 1922 pasiekė Lietuvą ir buvo pakabinamas Karo muziejaus bokšte.

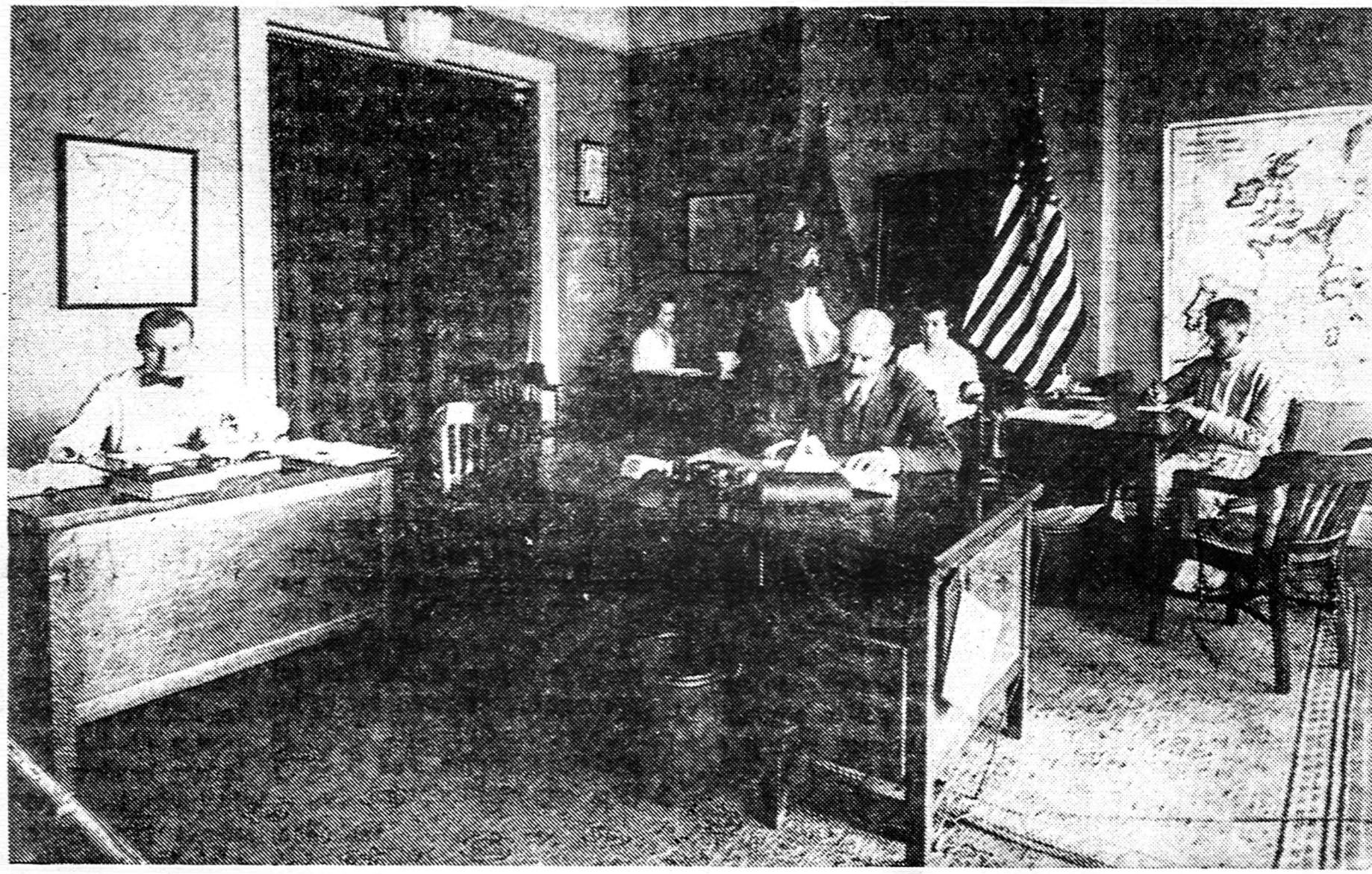
Kad paveiktų valstybės departamentą pripažinti Lietuvos laikinąją vyriausybę, vykdomasis komitetas organizavo milijono parašų peticiją. Parašai buvo susiūti į 138 knygas ir įteikti prezidentui Hardingui 1921 gegužės 30 Memorial šventės dieną. Delegacijoje buvo dr. E. G. Klimas, kun. J. J. Jakaitis, J. Elias, A. Ivas, J. Hertmanavičius, J. Skritulskas ir kt.

Šias lietuvių pastangas vainikavo laimėjimas: 1922 liepos 27 prezidentas Hardingas pasirašė pripažinimo de jure aktą.

Tai sukėlė naują entuziazmo bangą tarp lietuvių.

Lietuvos nepriklausomybei apginti ėjo kovos. Amerikoje kilo sumanymas organizuoti lietuvių savanorių sąjungą. J. K. Miliaus iniciatyva, Garso redakcijoje susirinko pirmieji savanoriai, daugiausia vyčiai. Organizacijos, kuri paskui pasivadino "Lietuvos liuosybės sąjunga", valdyboje buvo Jonas Romanas, V. Vaskelis, J. K. Milius. Sargai veikė iki 1921 ir turėjo 1,500 narių. Panaši organizacija buvo susidariusi Chicagoje. Imta organizuoti amerikiečių brigada. Bet dėl Amerikos politinių sumetimų darbas buvo pristabdytas, ir Lietuvon tegalėjo nuvykti 20 savanorių. (Tarp jų buvo ir St. Darius).

Visiem tiems anuo meto veikėjams, kurių ir vardai dabar užmiršti, bet kurie parodė tikėjimą Lietuva ir savo darbu bei auka rėmė jos laisvę — tebus šią dieną, Vasario 16-tosios dieną, visa širdim pareikšta pagarba!

Lietuvos informacijos biuras Washingtono 1916-1917 metais. Iš k. į d. Cesnulis, Mastas, Kaupas, Radzevičiūtė, M. Kizytė.

Ir vėl: UŽ TAUTINĘ GYVYBĘ AR TAUTOS LAISVĘ?

SPAUDA

Varpas, 1969 metų žurnalas, einas sykių per metus, redaguojamas A. Kučio; pirmajame straipsny rašo: "Lietuviškoje išeivijoje pasigirsta balsų, kad mūsų tautinėje visuomeninėje veikloje svarbiausias dėmesys turėtų būti nukreiptas į kultūrinę sritį, paliekant kovą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą tik principų sferoje... Stiprinant tautinės kultūros darbą

ir siekiant kuo artimiausią ryšių tarp abiejų tautos dalių būsią kovojama ir už tautinės gyvybės išlaikymą Lietuvoje ir čia, išeivijoje".

Autorius suabejoja, ar mums čia, išeivijoje, realus yra uždavinys stiprinti tautinį sąmoningumą okupuotame krašte, nes: "Tauta Lietuvoje kol kas nėra ir kažin ar bus kada reikalinga išeivijos paramos tautinės gyvybės stiprinimui... Ten yra savo krauju ir prakaitu aplaistyta žemė. Ten žmonių lūpose yra gyva ilgų šimtmečių kovos už egzistenciją ir laisvę istorija. Ten yra kapai tų, kurie mirė už savo kraštą. Žinios iš ten ateina, kad mūsų tautiečiai yra atsparūs ir sąmoningi lietuvių. Jie jau yra daugiau susirūpinę mūsų lietuvių".

Ar išeivijos jaunoji karta labiau sustiprintume lietuvių, jei visas jėgas ir pinigą skirtume kultūrai kurti, atidėję į šalį kovos už Lietuvos laisvės reikalą? Autorius į tai atsako taip pat klausimu: Prileiskim, kad, atpalaidavus mūsų išeivijos visuomenę nuo kovos už Lietuvos laisvę, naujų jėgų ir energijos būtų permeta kultūrinio darbo sritims... Ar tada, metę, pagal realistų tvirtinimą, jaunimui svetimą ir neaktualų Lietuvos vadovavimo darbą, jau pajustumė mūsų taip trokštamą tautinės kultūros trauką lietuviškos kilmės jaunimo tarpe? Ar tada koncertų parengimų, susirinkimų salėse matytume

daugiau jaunimo? Ar atsirastų jų daugiau organizacijų valdybų? Greičiausiai, kad ne. Jei tikėtis žodžiais tų, kurie tvirtina, kad Lietuvos laisvės kova svetima išeivijos jaunimui ir dėl to jis traukiasi nuo lietuviškos bendruomenės, tai "Vienybės", "Vilnies", ir "Laisvės" žmonės turėtų džiaugtis lietuviškojo atžalyno gausumu... O tačiau jie yra nepalyginamai skurdiniai, galima sakyti, visai be jaunesnių žmonių".

Kas jaunimą patraukia? Autorius kreipia dėmesį, kad jaunimą angažuoja geresnio pasaulio vizija, angažuoja jai aukotis. "Geriausios antrosios ir net trečiosios lietuvių išeivijos kartos veikėjai... iškėlė taip pat ne kas kitas kaip Lietuvos

laisvės reikalas". "Geresnio pasaulio siekimuose jauno žmogaus idealizmas negali aplenkti Lietuvos, kur mažą tautą yra brutaliai valdoma okupantų totalinės sistemos, kur žmogaus pavergimo, melo, klasinės nelygybės, dogmatinės ideologijos ir priverstinės pasaulėžiūros stabilizavimui yra nepalyginamai ryškesni už tuos, kurie jį supa Vakarų pasaulyje. Ir šis faktas jį artins prie tautinio išeivijos gyvenimo, glaus prie mūsų bendruomenės, kuri... atvirai ir drąsiai kovoja už pavergtos Lietuvos žmonių laisvę".

Tai pasisakymas paties redaktoriaus, kuris šią liniją nuosekliai išlaiko per visą žurnalo turinį, polemizuodamas su Aki-račiais, V. Kavoliu ir kt. rimtu, kultūringu tonu.

LITUOVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Sausio 18 Lietuvos atstovas ir žmona, kviečiami John Carroll Society advokatų komiteto, dalyvavo iškilmėse Sv. Mato katedroje. Iškilmėm vadovavo Washingtono arkivyskupas kardinalas Patrick O'Boyle. Mišias aukojė vyskupas Edward J. Herrmann. Pamokslą sakė New Orleans arkivyskupas Phillip M. Hannan.

Sausio 22 Lietuvos atstovas J. Kajeckas, senato pirmininko ir atstovų rūmų spykerio kvietimu, kartu su ambasadoriais dalyvavo jungtinėje JAV kongreso sesijoje, kurios metu JAV prezidentas padarė pranešimą — "The State of the Union".

Sausio 31, agrikultūros sekretoriaus Hardin ir jo žmonos kviečiami, Lietuvos atstovas ir jo žmona dalyvavo panelės Nancy Ann ir valstybės sekretoriaus sūnaus Douglas Langston Rogers santuokos iškilmėse, kurios vyko nacionalinėje presbiterijonų bažnyčioje, Washingtone.

Vasario 5, Presidential Prayer Breakfast komiteto kvietimu, Lietuvos atstovas su žmona dalyvavo to komiteto rengtuose pusryčiuose Washington Hilton viešbutyje, kur svečių tarpe buvo ir JAV prezidentas su žmona.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Tel. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421, VI 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės Žibury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTGL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; FO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmdienij nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višėnis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas Išeido Tėvai Pranciškonai 640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms. Gaunama pas knygos platintojus ar leidėjus adresu:

Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY
COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

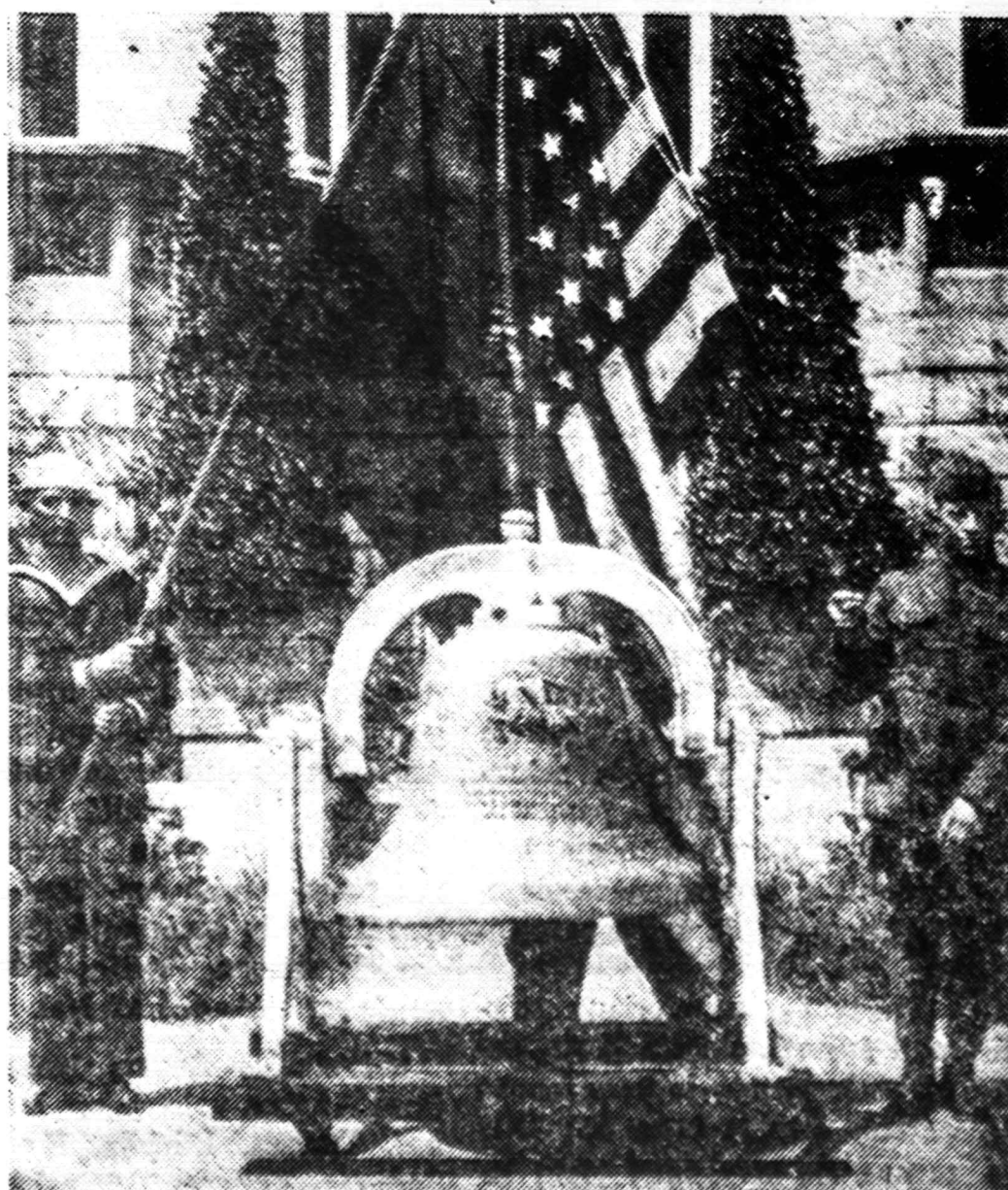
LITAS TRAVEL SERVICE

jums patarnaus nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsigyti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. LITAS Travel Service talkina iškvičiant gimines iš Lietuvos, — atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATES KELIONEN?... Nepamirškite

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212-847-5522

Amerikos lietuvių nuliendintas ir Lietuvai 1922 metais padovanotas Laisvės varpas. Jis svėrė 1200 svarų ir buvo įkeltas į Karo muziejaus bokštą Kaune.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221,Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštis tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisydo nuo žurnalo. Nenaudoti straipsniai
saudomi ir oraziniams autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtina
išreikšti redakcijos nuomonę. Uf skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ką aš padariau?

Vasario 16-toji mums yra ne tik sentimentų diena: džiaugsmo, apgailestavimo, pasiryžimo, tikėjimo atnaujinimo diena. Ji yra ir apyskaitos bei programos diena. Apyskaitos — kas nutiko laisvės kovoje nuo paskutinės Vasario 16-tosios. Programos — kas ateinančiomis metais būtina.

Pereiti metai buvo rutininio pobūdžio — ir prieš veikime ir mūsų atoveikyje.

Jei okupantas tebesistengia tarptautinėje plotmėje įteisinti aneksiją, tai jo pastangos buvo mažesnės Amerikos bare ir didesnės Romos bare, Vatikane. Jis nesipriešino, kad būtų įšventinti du nauji vyskupai, nors tai nereiškia, kad būtų pristabdyta kova prieš tikėjimą, kova, rafinuota kova, paliudijo Lietuvos kunigų memorandumą Kremlui. Kova prieš tikėjimą buvo stipriausiai pastebima pernai Lietuvoje.

Jei okupantas stengiasi nutildyti laisvėje esančius lietuvių, vienus apšaukdamas "hitlerininkais", kitus viliodamas sentimentu Lietuvai, tai per eilais metais Kremliaus puolimai buvo nukreipti prieš Balfo veikėjus, prieš šeštadienių mokyklų mokytojus, o ypačiai prieš Romoje esančių kunigų veiklą — Vatikano radio lietuviškas programas, kolegiją. Jei pasisektų jiems pastaruosius nutildyti ir dar atstovybę prie Vatikano panaikinti, tai jau būtų pakankamas atlyginimas už leidimą du vyskopus įšventinti.

Lietuvių visuomenėje šie sovietiniai manevrai pajėgė mažiau ka suklaidinti nei anksčiau. Veiksniu ir privačių organizacijų ar asmenų suorganizuoti išsikalbėjimai Chicagoje, New Yorke ir kt. žymia dalim išskleidė nesupratimus tarp generacijų. Veiksnių nusistatymai, kuriuos jie buvo paskelbę Clevelande, pakartoję Washingtono, tų dialogų dėka

buvo geriau suprasti. Vyresniųjų ir jaunesniųjų dauguma pamatė, kad pažiūros į Sovietų pastangas panaudoti ryšius su Lietuvos žmonėmis iš esmės nesiskiria. Šia prasme pereitus metus galima laikyti ramiai augančio susipratimo metais.

Laisvės bylai palaikyti gyvai šalia rutininės informacijos, kurią rutinai vykdo per visus metus, pernai buvo naudingos Vliko pirmininko kelionės po Aziją, Australiją, Europą, o taip pat Philadelphiaus veikėjų sugebėjimas pakelti balsą dėl persekiojamos Lietuvos ekumeninėje baltiečių ir amerikiečių dienoje.

Pereiti metai taip pat atgaivino Madrido radio lietuviškas transliacijas, nors susilpnino Washingtono Amerikos balso.

Ir artimiausioje ateityje Kremlius neatleis pastangų įteisinti pavergimo faktus. Naujas manevras, atrodo, bus jo siūlomas Europos saugumo aktas. Vakarai iš jo nelaimėtų nieko, o Sovietai laimėtų jų agresijos padarinių pripažinimą. Šis sovietinis užmojis bus reikalingas atkričio.

Vasario 16-sios proga apgailestinti paskutinių dviejų Vasario 16 akto signatarų išsiskyrimą iš gyvųjų eilės — P. Klimo ir A. Stulėniskio; apžvelgiant prieš pasikėsinimus ir mūsų uždavinius, neturi būti užmiršta nukreipti akis ir į save.

Galima rodyti pasipiktinimo prieš užmačiom, nepasitenkinimo, kad, sakykim, per mažą veiklos ar per mažą solidarumo, bet tam turti teisę tas, kuris prieš tai pats save paklaus: o ką aš padariau per tuos metus — ar laisvės kovai parenti, ar kovojantiems veiksniam sustiprinti, ar tėvynėje esantiems tautiečiams išverti? Ką aš padariau, kad ir Vasario 16-sios minėjimas mano mieste būtų originalusnis ir duotų ilgiau patveriančios ugnies?

Ar Lietuvoje prisimena Vasario šešioliktąją?

Sunku būtų patikėti, kad žuvusiųjų kapei ar bent miško medis, samana, kurie primena nežinomus kapus; kad okupanto egzėkucijų gaisrų atminimas nebūtų palikę gyvųjų ir gimstančiųjų dvasiai neišdildomo įspaudo. O tebetrunkantis nuolatinis propagandos kalimas, kad tie, kurie suimtinėjo, kalino, trėmė, šaudė, lavonus tasė po aikštes, yra broliai — ir dar vyresni broliai — tegali kelti priešingus jausmus: kartėlį, ironiją, neapykantą.

Tai Kremliaus viešpatiai žino. Ir prieš Vasario 16 dar ir dabar sustiprina karines igulas Kaune ir kitur, kad nepasirodytų kur nors iš po nakties Lietuvos vėliava ar kitu būdu neprasiveržtų resentimentas okupantui.

To resentimento ir nacionalinės sąmonės prasiveržimas yra pastebėję užsienio korespondentai, keliaudami po Sovietų valdomas teritorijas. Vienas iš paskutinių tokių liudininkų yra Charlotte Saikowski, Christian Science Monitor korespon-

Maskvos valdovai yra uždraudę Lietuvoje prisiminti nepriklausomybės atstatymo dieną, yra pakeitę Lietuvos vėliavos spalvas, pakeitę V. Kudirkos parašytą Lietuvos himną.

Klausimas: ar Lietuvoje prisimena Vasario 16-tąją, tegali reikšti: ar okupanto sunkaus bato slėgimui anot vieno korespondento, pasisekė nuslopinti nepriklausomybės ilgesį; ar pasisekė ištrinti iš sąmonės nacionalinio sentimentų pasireiškimą?

dentė (j kurios išpūdyti aprašymą mūsų dėmesį atkreipė K. M.).

KREMLIAUS RŪPESTIS DEL augančių nacionalinių sąmonių
Sausio 27 dienos nr. Charlotte Saikowski teigia, kad "nacionaliniai vėjeliai pūcioja po daugiatautę Sovietų Sąjungą. Kremlius apie juos žino, jais susirūpinęs, ypačiai jų galimais padariniais tolimoje ateityje".

Politbiuro narys Nikolai V. Podgorny revoliucijos 52-ry metų išvakarėse reikė tokių susirūpinimą šiais žodžiais:

"Nacionalizmas, kokios formos jis bebūtų ir kokio laipsnio manifestacijom besireikštų, yra piktas tautų draugystės ir darbo liaudies tarptautinės sąjungos priešas".

Korespondentės pastebėjimu, betgi atskirose respublikose nuolatos pasireiškia nacionalinės sąmonės žymės. Esą dau-

gelis vertintojų vakariečių maną, kad Kremliaus sprendimą žygiuoti į Čekoslovakiją padiktavo baimė, jog Čekoslovakijos "nacionalinis komunizmas" užkrės pirmiausia kitas rytų Europos valstybes, o per jas pagaliau pačią Rusiją.

Valdanciojo rolę visiem 241 milijonui gyventojų turi rusai, kurie tesudaro tų gyventojų tik apie pusę. "Respublikose" partijų pirmieji sekretoriai yra vietinės tautybės, bet antrieji sekretoriai daugiausia yra rusai ar ukrainiečiai. Šiuo būdu Kremlius visose "respublikose" laiko kontrolę.

BALTIJOS VALSTYBESSE nacionalinė sąmonė pirmąja

Paskutiniiais metais Kremliaus kontrolė neapsaugojo, sako korespondentė, nuo nacionalinių apraiškų prasiveržimo. Sumini, kad ir ukrainiečiai, di-

džiausia po rusų "respubliką", pasipriešino Ukrainos kultūros rusifikacijai.

Tarp kitų pirmiausia sumini Lietuvą. Esą "Tiesos redaktorių skundėsi, jog "dar nevisiškai išrautos nacionalistinės buržuazinės ideologijos liekanos"; jog net partijos pareigūnai laikosi nacionalistinių pažiūrų ir tradicijų. Kai kurie — rašė jis — nepakankamai įvertina pasikeitimą kadrų tarp U.S.S.R. tautybių ir nepasitiki kadrų iš kitos tautos (autorė pridėda: rusais!).

Nacionalinės nuotaikos nėra vienodo laipsnio — sako korespondentė. "Baltijos respublikose, Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje, pavyzdžiui, kurios buvo nepriklausomos valstybės, yra daugiau nei kitur intelektualinio sąjūdžio už ryškėnį savo nacionalinį tapatumą. Šiose srityse rusų buvimas er-

zina, ir žmonės atsisako kalbėti rusiškai".

NUOTAIKOS — prieš režimą ar prieš Kremliaus dirigavimą?

"Savo kelionėse aš sutikau ne tiek daug antisovietinių nuotaikų (nors jų yra vyresniojo kartoj), kiek nusistatymo prieš dirigavimą iš Maskvos. Estai, pavyzdžiui, sako, kad jie ekonomiškai sparčiau žengtu, jei jie būtų mažiau po Kremliaus nykščių ir jei Estija nebūtų priversta duoti tokių didelių kontribucijų kitom respublikom — tokių jų nusistatymą Pravda kritikavo."

Nors ukrainiečiai yra draugiški rusų žmonėms, bet korespondentė Lvovo universitete radusi, kad ten jaunimas atsisakė vartoti rusų kalbą klasėse.

"Tenka pridurti, kad fermentas tarp Ukrainos intelektualų, kaip ir Baltijos valstybėse, turi paralelių pačioje Rusijoje, kur mokslinei, rašytojai, menininkai siekia didesnės kūrybinės laisvės. Šis nesutartimas didžia dalim dar nereiškia siekimo pakeisti sovietinį režimą".

Tokių nacionalinių nuotaikų esą ir Kirgizijoje, Kazachstane, Turkmenijoje — nenoro pasiduoti Kremliaus direktivoms.

! KUR TATAI VEDA — į išmirimą, į liberalizmą ar į mažumos diktatūrą?

Į kur tatai veda? Tokį klausimą keldama, korespondentė mano: kai kurie vertintojai vakariečiai tiki, kad nacionalinio klausimo augimas (nusistatymas prieš dirigavimą iš Maskvos) sunkina režimui ekonomines problemas spręsti; tiki, kad Baltijos respublikose vyresnioji karta, kuri atsimena nepriklausomybės laikus, išmirs, o jaunesnioji generacija bus mažiau suinterisuota nacionaline problema (tokį reiškinį korespondentė pastebėjusi Estijoje). "Bet dėl vieno dalyko — dėsto korespondentė — atrodo, visi sutaria. "Būtent, kad nacionalinėm nuotairom sukontroliuoti sovietiniam vadam reikia pramatomo ir gudrumo. Sunkaus bato spaudimas tik suatrina nuotai. Iš tikrųjų, gal vienintelis kelias Maskvai, norint išlaikyti šią daugiatautę imperiją, yra atleisti centrinės kontrolės varžtus — tai politika, kuri dabartinei ortodoksinei vadovybei vargiai įmanoma".

Ateitis rengia Kremlui dar kitą problemą. Būtent, Sovietų Sąjungoje rusai valdo daugiau kaip 100 nacionalinių grupių. Tik balandžio mėn. aiškės, kiek skaičių stipri yra dabartinė dominuojanti rusų grupė. Jei 1959 metų surašyme rusų rasta 55 procentai, tai tas procentas dabar mažta, nes rusų gimimų skaičius sumažėjo, juo tarpu nerusų, ypačiai vidurio Azijoje, Kaukaze šeimos labai didelės. Tai esą komplikuoja padėtį dar ne dabar, bet ateityje.

PASTEBĖJIMAS prie korespondentės pastebėjimų

Apie nacionalinės sąmonės prasiveržimus daugiausia tegalima kalbėti iš Kremlui ištikimos spaudos prasarimų. Sovietiniame režime vargiai kas atvirai atvykusiam svetimam žmogui pasakys, ar jis nori Maskvos režimo ar nori savos nepriklausomos valstybės; tegalima tik pačiam samprotauti, ar nepriklausomybės nori tik vyresnieji, kurie gyvena nepriklausomose valstybėse, ar to nori ir jaunoji karta.

Praktika rodo viena: paprastai jaunųjų norai esti didesni ir drąsesni nei vyresniųjų.

Prie Nežinomo Kareivio Kapo iškilmės nepriklausomos Lietuvos laikais.

VAIZGANTAS

ŽEMAIČIŲ ROBINZONAS

(24)

Kun. kamendorių padarykime generolu anšefu akmenų darbo. Jau rytoj turi suaugti kaimas, kad pajustu pareigą dar šią vasarą suvežti bent kelis šimtus kubų akmenų; ir patys nusivalys dirvas, ir mums bus medžiagos pamatams. Daugiau, mums namie nesant, pašokėk į statomąją bažnyčią ir patirk, kur dingio tie kūlgrauzos, kurie taip gražiai nutasė mūsų granitą anos bažnyčios cokului. Patyręs gyvu žodžiu ar raštu įsakyk, kad apsidairyti po mūsų apylinkę ir pažymėtų tinkamo dydžio ir varos granitus. Ir jau žiūrėk pro langą, kas vežimą atveš, tuo ir įrašyk į didelį stipriai aptaisytą sąsiuvinį: teks ne vieną sykį kontroliuoti ir bylinėtis su tais, kurie savo pareigos netesės, savo dalies neatvės. O plytininką pasiimk su savim ir tegul tuojau ištiria mūsų grūntą, suranda kuo geriausio molio ir imasi statyti ten plytinę. Rudenį nupirksime kirtimą; kas

pastoliams — pastoliams, kas lentoms; o kas liks — plytoms apdengti. Kol gaušime gubernijos valdžios leidimą, jau turėsime medžiagos gerai pradžia. Toliau pamažu prižiūrėsime, kiek reiks. Ir viskas. Kai pradės virti darbai, tik suksis. Ir suksimės, visa kita pamirš!

— Viešpatie, palaimink gerą pradžią vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus ir Šv. Dvasios. O mus kuo ilgiausia išlaikyk įkintytus į tą šventą darbą. Tavo garbei žmonių naudai, — pabaigė malda, kreipėsi į kabančią Prikyrą žiutąjį altarietą.

Vincui, žiūrint iš šalies į įkveptą seno girtuoklio veidą, pasirodė lyg kas šviesaus būdų jam tryškė iš kaktos, iš žūbų iš mėsingos varsinės nosies. Vincas net kluptelėjo vienu keliu, altarietėliui baigiant savo malda, — tiek jam paveikė širdį. Šitoje maldoje buvo tiek galys, kad neliko jokios abejonės altarietėliu tesėjant apsiėmimą nebegerti. Vincui dabar

aišku buvo, kad viena kitu tenka atsverti — didį blogį didžiū gėriu, didį kritimą dideliu išikabinimu išsirepečkinti; kad rimti dalykai gali žmogų pavergti ir visai kiton pusėn nusverti. Išvada aiški: parsiduok darbo ar kūrybos genijui, ir būsi apsaugotas nuo savęs paties, nuo savo aistrų.

Sekmadienį po visam ūdė visas šventorius "rinkėjų". Tokios gvyvės parapijoje dar niekas nebuvo matęs. Ak, suvažiuoja ir sueina bent po du tūkstančius žmonių, bet bažnyčioje esti visi vienodai dangiškai nusiteikę, o per atlaidus rinkoje visi vienodai asmeniškai nusiteikę. O nė karto neturėjo vienos bendros regės: kiekvienas kitaip žiūrėjo ir kitką matė.

Štai kelios moterėlės.

— Ne, tatai būta ganytojų! Tokių krūvų pinigų parapijai sudėjo. O mes jį liuob per šykštuolį, per šį per tą išdėsimė.

Štai rimtų senių būrelis.

— Kunigas buvo; nekunigų reikalų neįmanė, tai ir turto neišskleidė, — širšonų balsas ūkavo, lyg tai būtų buvę visai paprasta.

Štai kuopelė bežemių trobelininkų ir kumečių.

— Tiek ir tegirdi — gera, gera parapijai padarė. O kur niekas "gera nepadarė", ten taip pat gražias bažnyčias pasi-

stato. Nenutrūksta uodega naminkams, kai per penketą metų po dešimtinę atiduoda. A. a. klebonėlio nabaštikas ūkininkus sušelpė lyg ubagus...

— Žinoma, geriau būtų, kad kas juoba bežemiams padėtų, bet kad iki šiol tokių kvailių nebuvo.

— Ir nebus, nebijo... Pini-gas mėgstas kompanija; šliaužia ten, kur jų daugiau, nerimsta ten, kur jų mažiau.

Daugiausia buvo būrelių, kurie iš šventoriaus pasilgimo vyzius mėtė karčiamų link.

— Mūsų nerinks ir be mūsų išrinkės... Kažin gi ar veikiai prasidės... Kad negautume sausa burna parvažiuoti, per ilgai čia sugaišė...

Ir matės po du, po tris nesulaukusiu pradžios it medinių pilių kartim traukiančių ten link, kur rinka, o aplink rinką — gertuvės.

Pagaliau pasirodė marčelga su abiem kunigėliais. Visi nušvito, palinksmėjo. Kaniava buvo nuo vakar dienos mistiškai nusiteikęs, susikaupęs, lyg akmenį savo krūtinėje benešas, ir norėjo, kad parapija tai suprastų ir jam palengvintų.

— Vyrai, vyreliai! Jūs jau žinote, kokia našta ant manęs krito, kokie parapijai palikti pinigai valdyti teko...

Tikėjos išgirsti "a, nabagėlis", o išgirdo linksma įsismaginusio kaimyno balsą:

— Tai perkrauk, bent šimtą tūkstančių ant manęs — man savaime palengvės.

Visi pasileido juoku, tai buvo žinomas girtuoklėlis, bet žmogus niekam nekenksmingas. Sunku buvo suprasti, kada jis suskubo įkaušti.

Buvo aišku, kad pinigų "sunkenybės" rinkėjai nesupras. Te ko griebtis, kas tiesiog.

— Vyrai, jūs žinote, kad nabaštikas bažnyčiai paliktus eikvoti įgaliojo mane drauge su tos parapijos klebonu, kurio pareigas dabar eina jo mylista mūsų mylimasis altarietėlis...

Kažkas toliau bestovės balsai prunkstėlėjo. Kitur nebalisai, bet suprantamai tarė:

— Kaip tik tuodu eikvotoju.

Altarieta išgirdo ir įsižeidė. — Norėta pasakyti, kad aš ragaudamas (tai buvo mano silpnė) kažką išieikvojavau ar išieikvosiu. Tai šmeižtas: ragaudamas aš tik sau blogai dariau, ne kam kitam. Bet dalykai kitaip virto nuo a. a. klebonėlio myno: nuo to laiko savo silpnę verčiu tvirtybe ir manaus ištesėjas.

— Ir aš atspirašu, — pridėjo marčelga, — kad pavėliju sau laisviau gyventi, neg pridėra. Nuo a. a. klebonėlio myrio stiklėlis man nebe draugas ir jūs man nebegalėsite tuo akis švilinti. Be to, mano vardu pinigai tik bus iš bankelio išimami; o kam suvartotini,

tai privalės spręsti komitetas, mes su trimis jūsų parinktais nariais. Parapijos valdytojas čia yra būtinas — jo paskutinis žodis bažnyčios statyme. Ši vakarą, ligi tik pririnksite vedum tris draugus, jūsų patikimus žmones, mes pradėdame darbą — važiuojame užsakyti planų, suvokti kainų: visa tai gavę, imsime prašyti guberniją, kad pavelytų. Kurie trys, jūsų išmanymu, patikimiausi piliečiai?

Sujudo sukruto visas šventorius. Kas du žmonės susivertė vaidais; kai viena moteris sakė kurį patikimiausią, antra tuojau ginčijo ir net spiaut jai į veidą žadėjo už tokį pasiūlymą; o kai pasiūlė savo, paniekintoji siekė jai už plaukų.

Tarp vyrų rodė didesnė vienybė. Jie stovėjo kaimais ir visus tris narius pirmo iš savo kaimo. O kad tų kaimų parapijoje buvo 48, tai kandidatų visame šventoriuje girdėjosi ne mažiau kaip 144. Bepiga, kai atvažiuoja tarpininkas ar žemskis; pasiūlo du ir lengva pasirinkti pirštu bakstelėjus — šis bus tinkamesnis.

Pirmas altarietėlis susiprato, kad rinkimai tenka laiku "organizuoti", nuomonių šalymais išklauius; to nepadarus belieka tiesiog papiršti kandidatus, ir jis prabilo:

— Vyrai ir moterys!...

(Bus daugiau)

Lietuvos nepriklausomybės akto signatarai. Dail. J. Subačiaus paveikslas. (Plačiau žiūr. apačioje, ties viduriu).

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinę valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

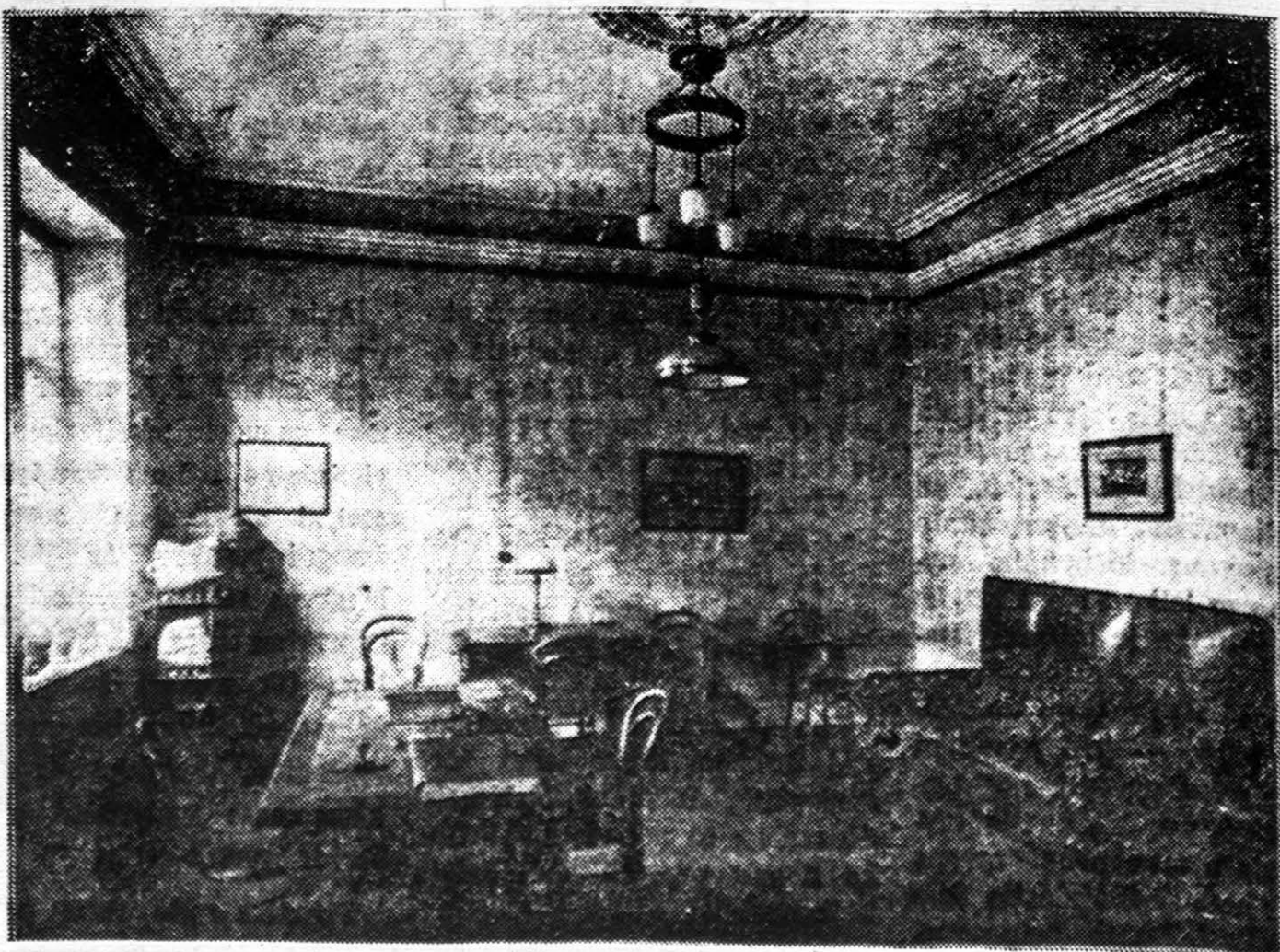
Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pataus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau suauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai
vyriausybę, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

(Signatarų parašai)
A. Stulginskis, J. Basanavičius, K. Bizauskas, P. Klimas, Pr. Dovydaitis, D. Malinauskas, kun. A. Petrusis, J. Sernas, St. Kairys, St. Narutavičius, kun. J. Staugaitis, J. Smilgevičius, J. Vileišis, kan. K. Saulys.

Lietuvos nepriklausomybės aktas su signatarų parašais.

Kambarys, kuriame buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas. Kambarys yra Vilniuje Didžiojoje gatvėje, netoli universiteto.

Neužmiršamosios datos ir žmonės, kurių

vardais žymėtas Vasario 16-sios aktas ir kova dėl jo, didžiųjų kaimynų grėsmėje vairuojant Lietuvą į tarptautinę valstybių bendruomenę.

— 1917 rugsėjo 18-22 Vilniuje lietuvių konferencija rugsėjo 21 išrinko 20 asmenų Lietuvos Tarybą.

— 1918 vasario 16 Lietuvos Taryba (nuo liepos 21 pasivadinsi Lietuvos Valstybės Taryba) paskelbė nepriklausomybės atstatymo aktą, pirmininkaujant J. Basanavičiui, seniausiam amžium (nes Smetonos pirmininkaujamas prezidentas buvo atstatydinges). Basanavičius tada buvo 67 metų; jauniausias signataras K. Bizauskas buvo 25 metų.

— 1918 kovo 23 Vokietija pirmoji pripažino Lietuvos valstybę, pripažinimą norėdama panaudoti deryboms su Rusija, bet valdžios perdavimą delsdama iki metų galo.

— 1918 lapkričio 11 Taryba patvirtino naują vyriausybę, vadovaujamą A. Voldemaro.

— 1918 lapkričio 23 laikoma oficialia Lietuvos kariuomenės sukūrimo diena; tą dieną buvo paskelbtas pirmas kariuomenės įsakymas, nors pirmieji savanoriai į Vilnių atvyko jau spalio 10.

— 1918 gruodžio 8 Maskva, vokiečiams iš Lietuvos traukiantis, sudarė V. Kapsuko Mickevičiaus vyriausybę Lietuvai-Baltarusijai, gruodžio 22 ją pripažino ir pasiuntė raudonąją armiją Lietuvos užimti.

— 1918 gruodžio 12 — 1919 sausio 11 bolševikų 20,000 armija buvo užėmusi veik du trečdalius Lietuvos — Vilnių, Panevėžį, Ukmergę, Šiaulius, Telsius, Mažeikius, ir Pskovo diviziją, pasivadinsi "lietuviškąja divizija", traukė užimti Kauną, kur buvo Lietuvos laikinoji vyriausybė.

Lietuvos kariuomenės pradžioje tebuvo 3,000 menkai ginkluotų savanorių, remiamų partizanų ir dar likusių vokiečių batalionų.

Kovose su bolševikais tada 1919 vasario 8 prie Kėdainių buvo pirmoji aukazūvo savanoris Pov. Lukšys, o 1919 vasario 12-13 kovoje su bolševikų sparnu, kuris siekė supti Kauną iš pietų, ant Alytaus tilto žuvo pirmasis karininkas Antanas Juozapavičius. Abudu bolševikų sparnai buvo atmušti ir Kaunas apgintas.

Iki 1919 rugpjūčio 31 bolševikų kariuomenė buvo išstumta už Dauguvos.

— 1920 liepos 12 Maskva Kapsuko vyriausybę paminėjo ir sudarė su Lietuvos vyriausybe taiką, pripažindama Lietuvos nepriklausomybę ir "visiems amžiam" atsisakydama "nuo visų Rusijos suvereniteto teisių".

— 1919 kovo 3 — 1920 lapkričio 29 karas su Lenkija, kuriame Lenkijai teko Vilnius.

— 1921 Lietuva priimta į Tautų Sąjungą.

— 1922 liepos 27 Lietuvą de jure pripažino Amerika. 1922 gruodžio 22 pripažino Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija.

— Signatarų likimas? Iš gyvųjų pirmiausia pasitraukė J. Šernas — 1926 liepos 31 Kaune. Juo sekė dr. J. Basanavičius — 1927 vasario 16 Vilniuje; kun. Alfonsas Petrusis 1928 birželio 28 Ukmergėje; St. Narutavičius 1932 gruodžio 31 Kaune.

Jau vokiečių antrosios okupacijos metu — J. Vileišis 1942 birželio 1 Kaune; J. Staugaitis (vyskupas) 1943 liepos 8 Telsiuose.

Vakaruose — A. Smetona 1944 sausio 9 Clevelande; J. Vailokaitis, 1944 liepos 6 Blankenberge, Vokietijoje; dr. J. Saulys 1948 spalio 18 Lugano, Šveicarijoje; M. Biržiška 1962 rugsėjo 28 Los Angeles; K. Saulys (prelatas) 1964 gegužės 9 Lugano; St. Kairys 1964 gruodžio 16 New Yorke.

Deportuoti į Sovietų Sąjungą ir mirę Pr. Dovydaitis 1942; kun. Vl. Mironas 1954 Vladimire; K. Bizauskas ir D. Malinauskas nepriklausomybės akto signataras.

Lietuvon mirė P. Klimas 1969 sausio 16; A. Stulginskis 1969 rugsėjo 22. Tai buvo paskutinis nepriklausomybės akto signataras.

Povilo Lukšio, pirmojo už Lietuvos nepriklausomybę žuvusio kario, paminklas prie Kėdainių. Nuotr. A. Naruševičiaus.

Savanoriai kavaleristai renkasi ginti paskelbtos Lietuvos nepriklausomybės.

Atsikūrusi Lietuva suorganizavo ir savo kariuomenę. Čia matome Kauno igulos iškilmingą priesaiką 1919 m. gegužės 12 d.

FAUSTAS KIRŠA

Lietuva

LIETUVA — žaluma ir mergaičių darželiai,
Orizontų aušra ir laukų mėnesiena,
Įsisupus audra ir palaužti kryželiai, —
Lietuva, skardeni savo amžiną dieną!

Pažiūrėk! Tavo garbei dulkėtas klajūnas
Per aušras ir audras neša giesmes, kaip minios!
Lietuva! Ir už ką tavo sužeistas kūnas!
Nors tau atneštos maldos iš žemės krūtinės.

SIGNATARAI

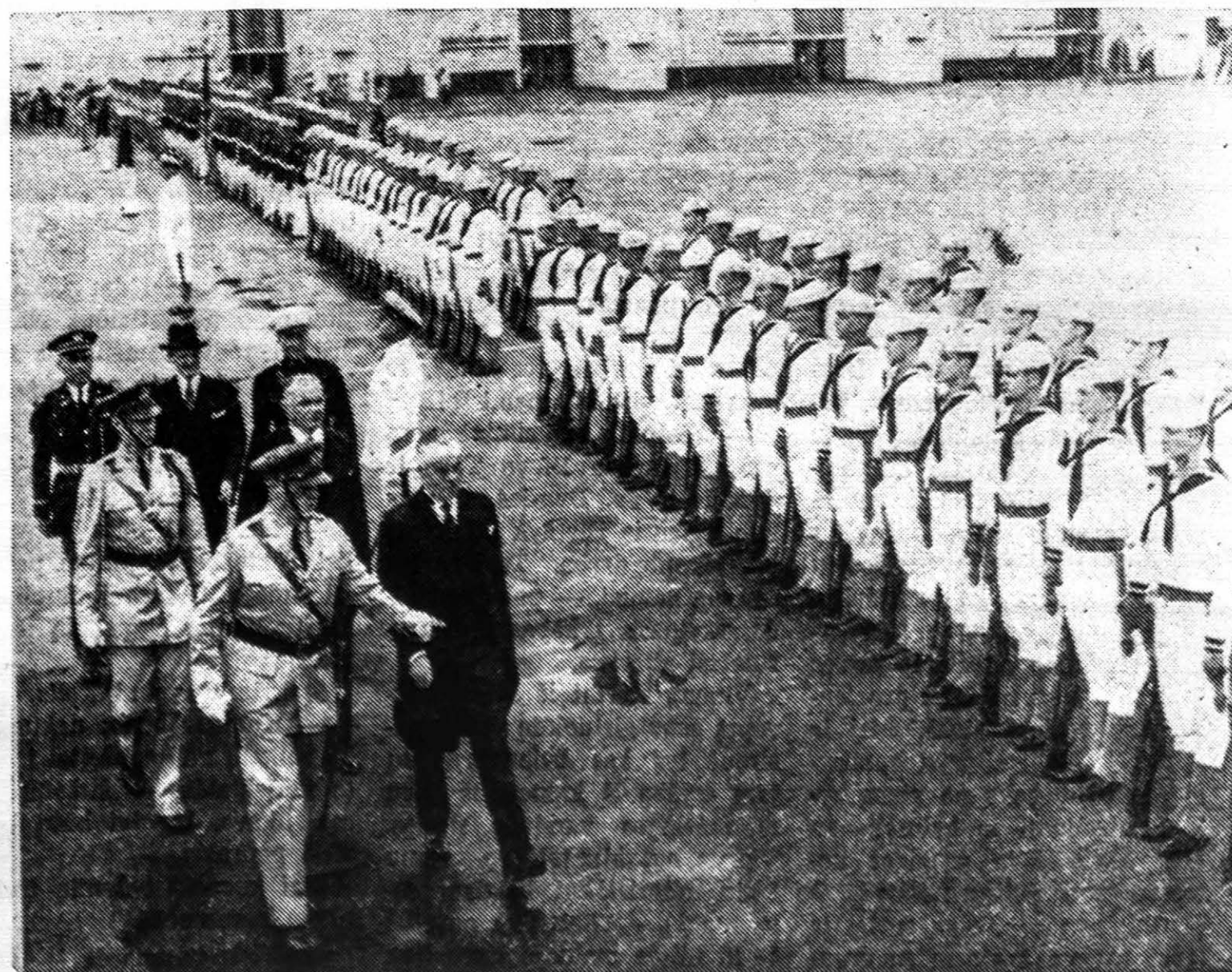
Prel. Jonas Balkūnas, Maspetho lietuvių parapijos klebonas, norėdamas atžymėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo signatarus, savo parapijos salėje yra pakabinęs didelį paveikslą, kurį nutapė dail. Jonas Subačius. Paveikslas yra salės dešinės sienos nišoje. Priešingos sienos tokioje pačioje nišoje yra pavaizduotas karaliaus Mindaugo krikštas.

Siame paveiksle vaizduojama, kaip dr. Jonas Basanavičius skaito Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą. Aplinkui žiedais susėdę visi signatarai.

Pirmoje eilėje iš k. į d. sėdi A. Stulginskis ir A. Smetona, abu buvę nepriklausomos Lietuvos prezidentai.

Antroje eilėje: kun. V. Mironas, St. Kairys, St. Narutavičius, kun. J. Staugaitis, J. Smilgevičius, J. Vileišis, kan. K. Saulys.

Trečioje eilėje: dr. J. Saulys, K. Bizauskas, J. Vailokaitis, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Klimas, Pr. Dovydaitis, D. Malinauskas, kun. A. Petrusis, J. Sernas.

Jungtinių Amerikos Valstybių ginkluotų pajėgų garbės sargybos pagerbia nepriklausomos Lietuvos atstovą ministrą J. Zadeikį, kai jis 1939 atvyko į pasaulinę parodą New Yorke. Užpakalyje eina Lietuvos gen. konsulas J. Budrys.

Lietuvos genocido parodai ruošti komiteto aktas

Aukščiausiojo įdiegtas lietuvių tautai laisvės troškimas ir jos teisė savarankiškai tvarkytis buvo užgnaužti begėdišku Stalino-Hitlerio susitarimu. Ant rasis pasaulinis karas atnešė užtarnautą atpildą Hitleriui, tačiau bolševikiniai rusai tebesinaudoja to susitarimo grobiu iki šių dienų.

Dail. Zenono Kolbos iniciatyva ir Sąjūdžio "Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais" pini-gine parama pradėtas Lietuvių Genocido Parodos ruošimas buvo sutrukdymas beveik dešimčiai metų. Tik 1967, pašalinus kliūtis ir sudarius Parodai Ruošti Komitetą, vėl prasidėjo tos parodos ruošimas. Komiteto darbu bei rūpesčiu ir Amerikos Lietuvių Tarybos pinigine parama 1969 birželio mėnesį paroda buvo baigta.

Paroda paruošta anglų kalba. Jos tikslas — parodyti laisvąjam pasauliui, o ypač amerikietikajai visuomenei, bolševikinių rusų padarytas ir tebedaromas dangaus keršto šaukiančias skriaudas lietuvių tautai. Pralietas nekaltųjų kraujas, ašaros bei kančios negali ir neturi nueiti užmarštin!

Mes tikime, kad okupanto nužudyti pavergti krašto žmo-

nės "mirusių kalba" paveiks laisvojo pasaulio sąžinę ir ne tik apsaugos jį nuo panašaus likimo, bet taip pat ir prisidės prie sovietinės vergų imperijos sunaikinimo bei mūsų tėvynės išlaisvinimo.

Parodai Ruošti Komitetas Amerikos Lietuvių Taryboje matė natūralų ir nepailestingą šiu tikslų vykdytoją; užtat į ją buvo kreiptasi ir gauta finansinės bei kitokios paramos. Mes tikime, kad Amerikos Lietuvių Taryba yra autoritetinga ir pajėgi šią parodą tinkamai pristatyti amerikiečiams bei kitiems, ją apsaugoti ir kuo plačiau panaudoti parodos ruošėjų užsibrėžtiems tikslams. Todėl šiuo aktu, pasirašytu visų Komiteto narių, Lietuvių Genocido Parodą, angliškai pavadintą Know Your Enemy — Communism ir išvardytą prieš šio akto pridetame parodos inventoriaus sąrašą, visam laikui perduodame pilnon nuosavybėn Amerikos Lietuvių Tarybai, kartu perleisdami ir visas mūsų teises į šią parodą.

Parodai Ruošti Komitetas tvirtina, kad jam nėra žinomi jokie parodos apsunkimai, išskyrus tuos, kurie Amerikos Lietuvių Tarybos yra sutarti ir

sudaryti 1969 lapkričio 14 Genocido Parodos Perėmimo Akto su dail. Zenonu Kolba dėl šios parodos medžiagos panaudojimo.

Parodai Ruošti Komiteto narių ir Amerikos Lietuvių Tarybos atstovų pasirašytas parodos inventoriaus sąrašas yra šio akto priedas ir jo dalis.

Lietuvių Genocido Parodai Ruošti Komitetas:

Jonas Jasaitis, Jonas Bertasius, Zenonas Kolba, Leonas Prapuolenis, Juozas Skorubskas, Prof. Adomas Varnas, Andrius Valėnas

Vliko žodis

(atkelta iš 1 psl.)

darbus plėsti, tobulinti ir naujas mūsų intelektualines jėgas jų įvykdymui suteikti.

Lietuvių tautos apsisprendimas atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę buvo paskelbtas Lietuvos Tarybos Vasario 16 aktu, užtikrinamas savanorių bei karių gyvybių auką ir pagaliau atbaigtas Steigiamojo Seimo demokratišku išrinkimu. To Seimo darbai įrodė lietuvių tautos politinį sąmoningumą ir valstybinių tradicijų išlaikymą.

Siemėt minėdami 50 metų nuo šio istorinės reikšmės įvykio, kviečiame šią sukaktį prasmingai paminėti ir Lietuvos išlaisvinimo pastangų sustiprinimui panaudoti.

Besikeičiančios tarptautinės raidos akivaizdoje Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas darys visa, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalas būtų paveikiama ginamas visur, kur Lietuvos ar lietuvių tautos interesai gali būti paliesiti tarptautinės derybose ar galimuose sandėriuose.

Lietuviai! Tėvynei laisvės sugrąžinimas tebūna visų mūsų tikslas ir būties prasmė, o mūsų žingsnius telydi tarpusavė darna, aukos dvasia ir nepalaužiamas ryžtas.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Alto žodis

(atkelta iš 1 psl.)

Kova nelengva. Laikas bando pasaulio sąžinę apgaubti nuoboduliu. Tai iš mūsų reikalauja daugiau jėgų, naujų kovos metodų, daugiau ištiklių, daugiau šviesių protų, stipresnių balsų ir dar didesnės vienybės.

Vadovaukime vieninga Detroito 7-to lietuvių kongreso dvasia ir direktyvomis, Amerikos Lietuvių Tarybos nutarimais ir savo sąžine, neskaldykime jėgų ir lėšų, dalyvausime minėjimuose, skelbkime skriaudas Amerikos plačiajai visuomenei ir vieningai bei gausiai aukokime vedamai kovai finansuoti.

Tik pasiryžimu ir vienybe grąžinsime trispalvę ir Gedimino kalną, o Laisvės varpą į Karo muziejaus bokštą.

Amerikos Lietuvių Taryba

WORCESTER, MASS.

Nepriklausomybės minėjimas įvyks šia tvarka:

Iškilmingos pamaldos — 10 v.r. šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Minėjimo aktas — 3 v. popiet Liet. Piliečių klube.

Paskaitininke bus E. Vasyliūnienė. Meninę dalį atliks šv. Kazimiero parapijos mokykla ir skautų bei Lietuvių Bendruomenės tautinių šokių grupės.

Aukos renkamos pagal aukotojų pateiktą sąrašą. Aukos, Lietuvių Bendruomenėi ir Vlikui.

Lietuvių tautos genocido parodos ruošimo komitetas. Iš k. į d. pirm. J. Jasaitis, prof. A. Varnas, antroje eilėje — dail. Z. Kolba, J. Skorubskas, L. Prapuolenis, J. Bertasius. Nuotraukoje trūksta A. Valėno. Nuotr. V. Norieckis

BALTIMORE, MD.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimą rengia Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Minėjimas bus vasario 15. Pamaldos šv. Alfonso bažnyčioje bus 8:30. Mišios aukojamos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir ištremtuosius į Sibirą. Iškilmingi pietūs bus Lietuvių laisvės namų didžiojoje salėje. Pakviestas Baltimorės burmistras Tomas Dallessandro ir Valiando valstybės gubernatorius Marvin Mandel. Taip pat pakviesti Ma-

rylando senatoriai, kongresmanai. Programos vedėju bus Tomas Gray-Grajauskas.

Tuo dar minėjimas nebaigiamas. Vasario 28, šeštadienį, tuose pačiuose Lietuvių namuose bus paskaita, dainuos Baltimorės vyrų choras, šoks tautinių šokių grupė. Pradžią 6:30 v.v.

Visi Baltimorės lietuviai kviečiami dalyvauti šios lietuvių šventės visose programose dalyse.

Lietuvių svetainės šerinkinkai kovo 1 rengia austrių pietus. Be austrių bus ir kitų valgių. Pradžią 1 val. Vaisės teisės iki 6 v.v. Šokiam gros geras orkestras. Bus loterija.

Sodaliečių metiniai pusryčiai buvo sekmadienį, vasario 1, po 8:30 mišių. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Valerie Gurski, vicepirm. Eugenija Pazmekienė, raštininkė Ona Stradauskaitė, korespondentė Marytė Stradauskaitė. Sodalietės rengia

Jonas Obelinis

WILKES-BARRE, PA.

Nepriklausomybės sukakties minėjimas

Vasario 16-ji bus iškilmingai paminėta sekmadienį, vasario 15. Svč. Trejybės parapijos bažnyčioje 9 val. ryto klebonas kun. J. F. Baltusevičius aukos mišias ir pasakys minėjimui pritaikytą pamokslą.

Pamaldų metu parapijos choras, vadovaujamas muz. V. Romano, ir parapijos mokyklos mokiniai, vadovaujami seselių mokytojų, giedos Lietuvos himną ir kitas lietuviškas giesmes.

Philadelphia, Pa.

Vasario 16-sios minėjimas

Siais metais minėjimas Philadelphia įvyks vasario 15, 3 val. popiet, Drexel Institute of Technology Student Activities Center pastate, 32nd ir Chestnut g-vės. Pagrindinę kalbą lietuviškai pasakys žinomas visuomenininkas, rašytojas, Draugo literatūros premijos laimėtojas inž. Vytautas Volertas. Koncertinę dalį atliks solistė Ona Pliuskonienė. Pagrindinis amerikietis kalbėtojas bus Reader's Digest žurnalo politinis korespondentas O. K. Armstrong. Jis yra pasageršęs daug keliaujančio paskaitininkas, o taip pat ir aštuonių knygų autorius, kurių tarpe yra "The Fifteen Decisive Battles of the United States" ir "Religion Can Conquer Communism".

Specialiai į Vasario 16 minėjimą iš Washingtono atvyks prezidento Nixono patarėjas James C. Hunes, kuris minėjime pasakys kalbą ir perduos JAV prezidento sveikinimus.

S.M.J.

RADIJO PROGRAMA

Bendras komitetas, sudarytas iš organizacijų atstovų, rengia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 52-ros metinės sukakties minėjimą, kurs įvyks sekmadienį, vasario 15, iš Wilk radio stoties (980 kil.), Wilkes Barre.

Programa prasidės 1 val. p. p. ir tęsis ištisą valandą. Kalbės Scrantų universiteto profesorius istorikas dr. Antanas Kučas, "Garso" redaktorius Matas Zujus ir nuosirdus lietuvių bičiulis, įžymus kalbėtojas, King's kolegijos profesorius W. Francis Swinger. Gubernatoriaus Shaffer išleista proklamacija skaitys Leonardas Pallas; rezoliuciją, kuri bus pasiūta aukšties pareigūnams, skaitys dr. Albertas J. Valibus.

Meninę programą sudarys lietuvių patriotinės dainos ir muzika.

Programą ves taikos teisėjas Pranas J. Katilius iš Scrantų. Minėjimo rengimo komitetą sudaro pirmininkas Vytautas Paulauskas, sekretorius P. J. Katilius, nariai — M. Zujus, dr. A. J. Valibus, dr. A. Kučas, dr. Bronius Kaslas, Adolfas Norvaiša, L. Pallas, Matas Brusokas ir Juozas Sakalauskas. Vasario 30 rengėjų delegaciją, nuvykusį į Harrisburg, buvo priimta gubernatoriaus Raymond P. Shafer, kurs čia pat pasirašė proklamaciją paskelbiant Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės Diena Pensilvanijos v-bėje.

Wyoming Klono ir aplinkinių rajonų lietuvių visuomenė maloniai kviečiama vasario 15-tą pasiklausyti patriotinės programos, paruoštos Tautos šventės minėjimui, o rytą dalyvauti pamaldose.

M.Z.

IŠ VISUR

— Vasario 16 minėjimai Vokietijoje įvyks: Kaiserslauterne — vasario 14. Paskaitą skaitys V. Bartusevičius. Meninę dalį atliks Vasario 16 gimnazijos mokiniai, vadovaujami mokyto E. Tamošaitienės. Hamburge — vasario 14. St. Theresen bažnyčioje pamaldos, po to iškilmingas aktas ir meninė programa, Schwetzingene — vasario 16 inžinerijos kuopoje. Kalbės Vasario 16 gimnaz. mokyto V. Bartusevičius, meninę programą išpildys gimnazijos moksleiviai, paruošti mokyto E. Tamošaitienės. Saarlouis — Beamarais — kovo 7. Dalyvaus vysk. A. L. Deksnys. Programą atliks Vasario 16 gimnaz. moksleiviai, vadovaujami mokyto Tamošaitienės.

— Londone Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 15 lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčioje bus laikomos pamaldos už Lietuvą. Jas užpradės Lietuvos atstovas V. Balickas. Vasario 21, šeštadienį, 7 v.v., DBLS valdyba rengia Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą Lietuvių sporto ir socialinio klubo salėje su tokia programa: kun. dr. K. A. Matulaitis, MIC, skaito invokaciją, Lietuvos atstovo V. Balicko žodis, ekonomisto A. B. Puzarasko paskaita. Meninę dalį: Jonas Parulis su sūnum Petru duos muzikos, dainuos solistė Birutė Valtierienė, jai akomponuoja Valton. Emilija Jakutienė iš Edinburgo deklamuos mūsų poetų Petro Vaičiūno, Vinco Mykoliaičio-Putino ir kitų poezijos.

— Lietuvių Fondas praneša, kad New Yorko Metropolitan operos sol. Lilijai Sukytei susirgus flu, koncertas, turėjęs įvykti Chicagoje Orchestra Hall kovo 1, nukeliamas į balandžio 5. Vsi nupirkti bilietai galioja koncerto naujai datai.

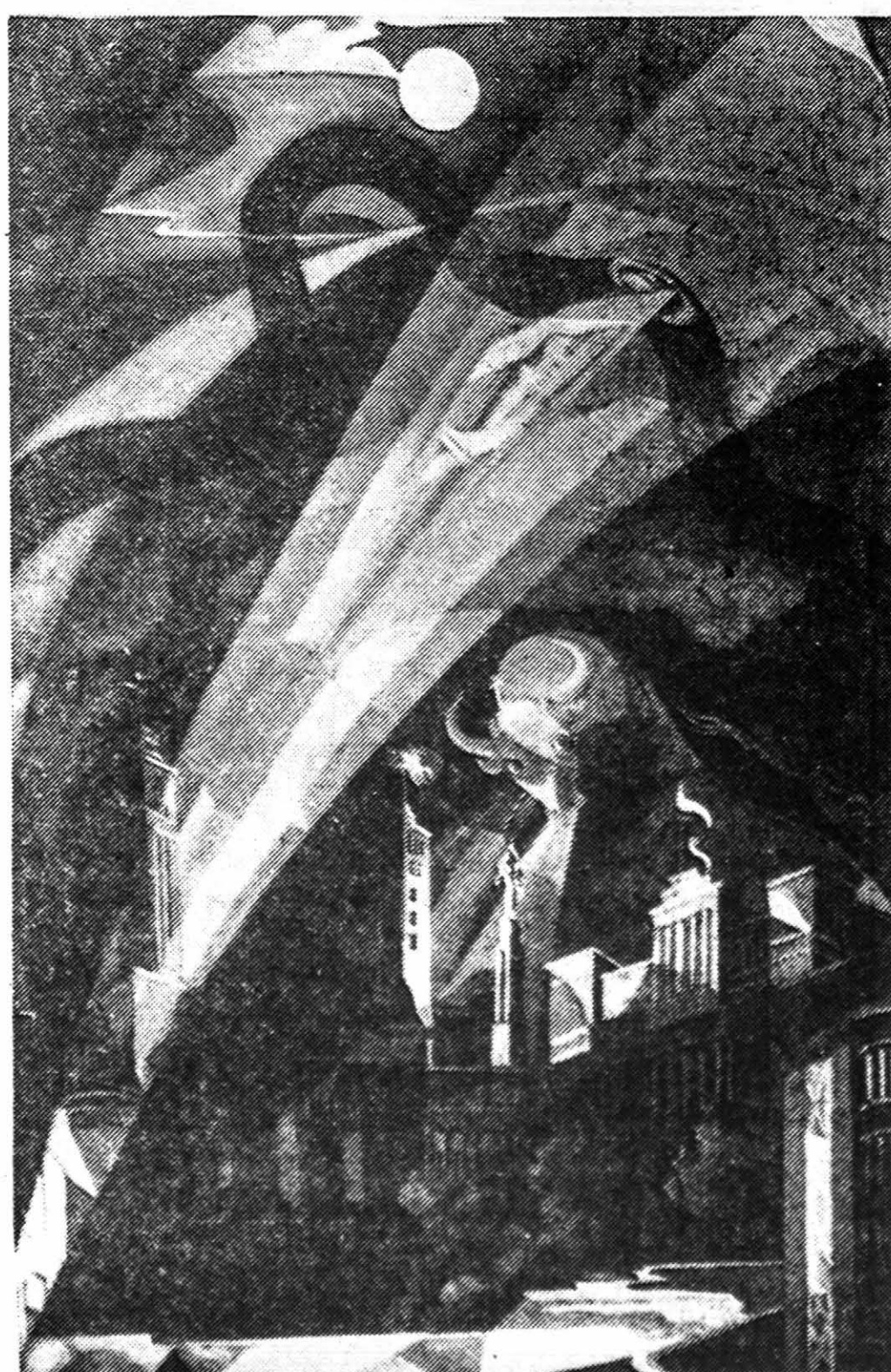
— Vitalis Žukauskas, vieno žmogaus teatro kūrėjas, humoristas, aktorius ir režisierius, Chicagoje, Jaunimo centre, vasario 14 d. 7:30 val. vak. atliks humoristinę programą. Kartą programoje dalyvaus Chicago Moteryų Trio ir Neo-Lituanų grupė su montażu.

— Kun. dr. Juozas Barr-Bogušas, Du Bois parapijos klebonas, mirė vasario 2. Buvo gimęs 1915 sausio 1. Kunigu iššventintas Telsiuose 1937 birželio 6. Yra buvęs Palangos gimnazijos kapelionas. Atvykęs į JAV, kurį laiką profesoriarvo įvairiose aukštesnėse mokyklose.

— John G. Diefenbakeris, buvęs Kanados ministris pirmininkas, federacinio parlamento narys, veikliai tebesireiškias politiniame gyvenime, sutiko pasakyti pagrindinę kalbą angliškoje Vasario 16 minėjimo dalyje Toronto. Būdamas Kanados min. pirmininku, jis pasakė atvirą kalbą Jungtinėse Tautose prieš tautų pavergėjus, jų tarpe ir Sov. Sąjungą. Kanados lietuviams parodė palankumą sprendžiant dabartinio Lietuvos gen. konsulo paskyrimą.

— Glenard P. Lipscomb, respublikonas kongresmanas iš Kalifornijos, rezoliucijų pradininkas JAV Kongrese, mirė vasario 1 Washingtono ligoninėje. Jis pirmas inčė rezoliuciją H. Con. Res. 153 Atstovų rūmuose Lietuvos laisvės reikalui 1961 vasario 9. Jo pėdomis pasėkė simtai kitų legislatorių. Bendros pastangos buvo apvainikuotos vienos iš inčė rezoliucijų (H. Con. Res. 416) pravedimu 1965 birželio 21. JAV Senatas tą rezoliuciją priėmė 1966 spalio 22.

— Kun. P. Garša, Draugo moderatorius, susirgo. Gydosi Loretos ligoninėje, dr. P. Kisieliaus priežiūroje.

Anbo viršum Kauno, dail. Jurgio Juodžio paveikslas.

LKDS VEIKLA TARPTAUTINĖJE SRITYJE 1964-1969 santraukinė apžvalga

(tąsa iš pereinio nr.)

1969 pasiūstie specialūs memorandumai pasauliniams komitetui, EKDS ir P. Amerikos KDS Vasario 16-sios proga kartu su LKDS išleista 8 psl. brošiūra, kuri talpina 1939 Sovietų Sąjungos — Vokietijos sutarčių ir slaptų protokolų tekstus, liečiančius Lietuvą (tekstai imti iš JAV valstybės departamentų dokumentų leidinio). Memorandumai šiomis trim tarptautinėms institucijoms siunčiami įvairiomis progomis kasmet. Su šių institucijų vadovybėmis palaikomi ir korespondenciniai ryšiai, kurie yra nuodėdūs ir dažni. Šie ryšiai yra arba tiesioginiai su Sąjungos CK (pvz. pasaulinio komiteto generalinis sekretorius Ernesto Talentino palaiko tiesioginį ryšį su CK), arba per LKDS atstovus prie tų institucijų.

Antroji šios veiklos sritis yra santykiavimas su atskirų kraštų KD partijomis. Čia naudojami du būdai: LKDS atstovų veikla ir tiesioginė CK akcija. LKDS atstovus turi Šveicarijoje — prof. dr. J. Eretas, Vokietijoje — dr. P. Karvelis, Italijoje — prel. V. Mincevičius, Prancūzijoje — inž. A. A. Venskis, kuris yra kartu ir Europos LKD tarybos pirmininkas, Brazilijoje — prel. P. Ragžinskis ir kt. CK savo ruožtu

tiesiogiai mezga ryšius. Nuolatini ryšys palaikomas su Čilės partija, raštais pasikeičiama su Austrijos liaudies partija, čekų, latvių, lenkų, indonezų, italų KD partijomis bei grupėmis ir kt. Palaikomi ryšiai su amerikiečių akademikais, studijuojančiais KD idėjas bei sąjūdžius — prof. Dechert, prof. Williams. Atnaujinamas ryšys su KD tyrimo institutu Notre Dame u-te.

Krikščionys demokratai šioje srityje stengiasi išnaudoti kiekvieną galimą progą, kylančią ryšium su vieno ar kito krašto KD partijos politika, pasisakymu, konferencija, rinkimais ir pan. Pvz., Austrijos kanceliui dr. Klaus prieš kelerius metus labai palankiai atsiliepė apie pavergtuosius kraštus, CK reagavo atitinkamu raštu, į kurį atsakė pats kanceleris solidarumo pareiškimu ir dar tvirtesniais paramos patikinimais. Iš kitos pusės, Indonezijos KD lyderiui prof. dr. Mariakasih prašius, CK jam pateikė pluoštą medžiagos apie Lietuvą ir jos laisvės kovą.

KD sambūrių atsiliepiamas
Savo ruožtu LKDS pastangos tarptautinėje plotmėje nėra vienpusiškos. Tarptautiniai sambūriai ir atskiros partijos į šias LKDS pastangas atsiliepią dažniausiai pozityvioje formoje.

(Ypatingai įsidėmėtina šioje vietoje, jog LKDS yra egzistė grupė, neatsirėmusi į laisvos valstybės pagrindą.)

LKDS tarptautinėse institucijose yra pilnateisūs narys, kaip ir kitos egzistė grupės, su labai mažais apribojimais. Santykiuose su atskirais kraštais traktavimas įvairuoja pagal krašto politinę liniją, partijos poziciją, jos nusistatymą S. Sąjungos atžvilgiu ir pan. Įvairūs pasaulinio komiteto raštai ir kita tarptautinių KD institucijų korespondencija siunčiniama CK reguliariai.

Veiklos prasmė ir nauda
Atskirų kraštų KD partijos tarptautinėje veikloje dalyvauja skatinamos tiek savo idėjiniai impulsai, tiek siekdamos tarptautinių — bendrinių tikslų, tiek tarnaudamos savo partijų ir krašto interesams. LKDS motyvai yra tų pačių šaknų. Tik šiame laikotarpyje LKDS pirmiausia stato Lietuvos vadavimą reikalą ir šiam interesui lenkia visą veiklą. Tarptautinė LKDS veikla šiuo atveju yra pirmiausia laisvinimo pastangų sferos veikla. Iš šio taško žiūrint, tokia veikla turi nemažos prasmės ir naudos.

Esamos sąlygos didelę laidumą nėra įmanomi. Sąlygos lygiai apsprendžia ir veiklos būdus. Vienas esminių laisvinimo tikslų tad ir yra Lietuvos bylos aktualumo išlaikymas ir pasaulio įtikinimas tos bylos teisingumu ir akcijos reikalingumu. Šioje vagoje LKDS veiklos rezultatai yra apčiuopiami.

1. Jau pats LKDS dalyvavimas tarptautiniuose sambūriuose vis iš naujo Lietuvos vardą iškelia įvairiuose pasauliniuose sluoksniuose.

2. LKDS memorandumų, rezoliucijų projektų, raštų ir laiškų ne viena mintis yra tilpusi tiek nutarimuose, tiek svetimuose spaudoje. Ypač antikomunistinės mintys.

3. LKDS atstovų dalyvavimas tarptautiniuose suvažiavimuose ne tik padeda surasti Lietuvai draugų politinėse, neretai net vyriausybėse sferose, bet kai kuriais atvejais su d a r o progą kelti Lietuvos bylą milijoninio tiražo spaudoje. (Pvz. Berlyno kongreso iškilmingame posėdyje, kuris buvo atžymėtas visos Europos KD ir kitokioje spaudoje, šalia kelių valstybių ministrų, kalbėjo ir A. Venskis. Lietuvos vardas skambėjo spaudoje ir biuleteniuose bei radijo transliacijose. To paties kongreso garbės na-

rių — svečių sąrašą figūravo ir LKDS pirmininkas, kaip lietuvis. Ateinančiame kongrese U-rugvajuje pirmininkas vėl pakviestas garbės svečiu. LKDS tokias progas išnaudoja ne kam kitam, tik Lietuvos vardo ir bylos kėlimui.)

4. Tamprus ryšys su KD lyderiais atneša naudos, kai šie tampa vyriausybės nariais. Palaikyti ir puoselėti ryšiai atidaro duris į konkretnę akciją, kai tokie vyrai, kaip Čilės Frei, Venecuelos Caldera, tampa savo kraštų prezidentais, ar Rumor — Italijos premjeru, Kiesinger — Vokietijos kancleriu. Visi keturi vyrai yra pareiškę LKDS CK, kad jų simpatijos yra pavergtuosius Lietuvos pusėje, ir pažadėję paramą laisvinimo eigoje. Iš kitos pusės kontaktas per dr. Mariakasih įgalino Lietuvos bylos reikalą nors kiek informacine prasme pastumti priekin Azijos spaudoje.

Tokių atvejų yra ir daugiau. Nereikia jų svarbos ir įtakos pervertinti, tačiau, kai daugelyje tarptautinių sluoksnių pavergtoji Lietuva iš viso yra politinės ir istorinės parastės objektas, LKDS pastangų dėka, pasauliniame KD sąjūdyje Lietuva yra gyvas, aktualus ir respektuojamas vienetas, kurio balsas yra girdimas ir kurio teisės nėra paneigtos. Esamos sąlygos tokia situacija yra laimėjimas vertas platesnio dėmesio, o Sąjunga — verta didesnės paramos. (KDI)

Dayton, Ohio

Prel. Jonas Balkūnas vasario 22 atvyksta į Daytoną kalbėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjime. Daytono ir apylinkių lietuviams bus proga išgirsti žymų lietuvių veikėją ir gerą kalbėtoją. Mišios už Lietuvą bus aukojamos 2 val. popiet, lietuvių Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. Po mišių, jei oras bus palankus, bus melodiškai užkankinusi prie Trijų Kryžių šventovės. Salė minėjimas prasidės 3 val. Prel. J. Balkūnas aukos mišias, pasakys pamokslą ir salėje kalbės angliškai ir lietuviškai. Meninėje dalyje dalyvaus Lietuvos vyčiai ir jaunesnieji vyčiai, kurie jau rengiasi, Elinoros Služininės ir Katrės Prašmantienės vadovaujami.

Juozas Noreikas perrinktas vyčiu 96 kuopos pirmininku.

Jonas Kvietys išrinktas Sv. Petro draugijos pirmininku. Sv. Petro draugija Daytono įsteigta 1902. Ji rūpinosi lietuvių parapijos steigimu. Dabar draugijoje belikę 18 narių.

KEARNEY, N.J.

Vasario Sešioliktosios minėjimas

New Jersey Lietuvių Taryba, vadovaujama inž. V. Melinio, daro visa, kad Vasario Sešioliktoji būtų iškilmingai ir sėkmingai paminėta.

Minėjimas prasidės vasario 15, sekmadienį, 10 val. ryto, iškilmingomis pamaldomis Skausingos Dievo Motinos bažnyčioje. Veteranai ir skautai išsirikiuos garbės sargyboje ir padės vainiką žuvusiems už laisvę.

Hartford, Conn.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Lietuvos neprikl. atkūrimo 52-jų metų minėjimas šiais metais prasidėjo vasario 10 d. delegacijos apsilankymu pas Connecticuto gubernatorių John Dempsey.

Gi pats minėjimas bus vasario 15, sekmadienį. Prasidės pamaldomis Svč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišios bus už kenčiančią Lietuvą. Per mišias giedos muz. J. Petkaičio diriguojamas "Aido" choras.

Vidudienį, 12-1 val. "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valanda taip pat pasirodys su atitinkama programa apie Lietuvos nepriklausomybės sukaktį.

Svarbiausia minėjimo dalis bus L. A. P. klubo salėje, 227 Lawrence St., Hartforde, 3 v. popiet. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas dr. Antanas Klimas iš Rochesterio, N. Y. Pakviesti Hartfordo miesto ir Connecticuto valstijos aukšti pareigūnai. Taip pat pakviesti ir pavergtųjų tautų atstovai.

Meninę programą atliks "Aido" choras, Jaunųjų Kankininkų būrelis iš New Yorko, balerina Rūta Jurkevičiūtė ir Skautų-Skaucių tautinių šokių grupė.

Visi Hartfordo ir apylinkių lietuvių prašomi minėjime gausiai dalyvauti.

Jonas Bernotas

Juozas Petkus, II pasaulinio karo veteranas, staiga mirė San Antonio, Texas. Palaidotas iš Sv. Kryžiaus bažnyčios sausio 29.

Stasys Zakaras, ilgametis parapietis ir Sv. Petro draugijos narys, mirė sausio 12.

Monsinjas L. Gižinskis, iš Detroito, dvi savaites pavadavo poilsiu išvykusį kun. Tita Narbutą. Daytono lietuviams monsijnoras žinomas kaip geras kalbėtojas, prasmingu pamokslų sakytojas.

A.D.

Nauja valdyba

Sausio 12 buvo sukvietas švento Vardo ir Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro metinis narių susirinkimas.

Išlausyti valdybos narių pranešimai. Priimta 1969 pelno ir nuostolių apyskaita. Prisaikdinta nauja valdyba 1970 metams. Ją sudaro: Frank P. Gelenitis — pirmininkas, Vincas Jasonis — vicepirmininkas, Charles Alicks — finansų sekretorius, Juozas Melynis — protokolų sekretorius, John McShulskis — išdėninkas, Edward Adamczyk — tvarkdarys, Jack Salvetti — teisių patarėjas. Vedėju ir vėl patvirtintas Juozas Melynis.

J. Mėl.

NASHUA, N. H.

Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktis Sv. Kazimiero lietuvių parapijoje bus paminėta vasario 22 iškilmingomis mišiomis ir pamokslu 10 val. ryt. Choras, vadovaujamas muziko Jono Tamulionio, giedos atitinkamas giesmes ir Lietuvos himną.

3 val. popiet McNulty ir Foley įstaigose įvyks koncertas ir vakarienė. Bilietas — 3 dol. Koncerto programą atliks pasižymėjusi solistė S. Daugėlienė iš Bedford, N. H., ir vietinių jaunimas, vadovaujamas B. Bernctienės. Dalyvaus ir muzikas Jonas Tamulionis. Rengėjai (Balso skyriaus valdyba) kviečia visus dalyvauti.

Klebono kun. D. Pociaus 25 metų kunigystės jubiliejus ruošiamas balandžio 26, sekmadienį. Tam žygiui sparčiai ruošiamasi. Jubiliejui rengti komiteto pirmininku parinktas advokatas Frank P. Gelenitis.

Iškilmingas mišias tąja intencija jubiliatas laikys 3 val. popiet Skausingos Dievo Motinos bažnyčioje, Kearny, N. J., o banketas, dėl numatomo gausaus dalyvių skaičiaus, bus Newark, Robert Treat viešbutyje.

Meninę programą atliks "Aido" choras, Jaunųjų Kankininkų būrelis iš New Yorko, balerina Rūta Jurkevičiūtė ir Skautų-Skaucių tautinių šokių grupė.

Visi Hartfordo ir apylinkių lietuvių prašomi minėjime gausiai dalyvauti.

Regina ir Algirdas PILVELIAI

A. + A.

STEFANIJAI STANKŪNIENI

mirus, jos vyrą muziką, buv. Kauno Valst. Konservatorijos mokslo draugą, Juozą Stankūną, dukterį solistę Ireną, sūnų Kazimierą ir artimuosius nuosirdžiausiai užjaučiu ir drauge liūdžiu.

V. ROMANAS

Greičiausias, taupingiausias ir paprasčiausias kelias siųsti

DOVANAS

savo giminėms į Lietuvą ir USSR yra nupirkti jiems

Preferential Special Rouble Certificates

(Specialius rublių pažymėjimus)

kuriuos galima pakeisti į pirmos rūšies prekes specialiose Vneshposyltorg'o užsienio valiutos krautuvėse.

KOKYBĖ YRA AUKSTA — KAINOS ŽEMOS!

Naujo katalogo apie šituos pažymėjimus kreipkitės į bet kurią mūsų prisijungusių firmų:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Tel. (215) WA 5-3455

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036 — Tel. (212) CI 5-7905

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019 — Tel. (212) 581-7729

ar į jų skyrius, ar tiesioginiai į:

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South
New York, N.Y. 10003

212-228-9547

PERSPĖJIMAS! Dėl savo saugumo ir greito užsakymų išpildymo, užsakykite tik tai per viršuje išvardintas firmas ar jų skyrius, kurios yra oficialiai pripažintos atstovauti PODAROGIFTS, INC.

Hempstead miesto viršininkas Ralph G. Caso, antras iš k. įteikia proklamaciją Lietuvos gen. konsului A. Simutiui. Proklamacija skelbia Lietuvos nepriklausomybės savaitę. Kairėje Kęstutis Miklas, dešinėje jo žmona Elena Miklienė, gen. konsulas A. Simutis, Petras Jurgėla.

LAISKAS REDAKCIJAI

DĖL VASARIO 16-TOS

Skaityto spaudoj skelbimus apie Vasario 16-tosios minėjimus. Labiausiai krinta į akis New Jersey jungtinis Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 52 metų sukakties minėjimas.

Praleidus, kur jis vyksta, su stokim prie dviejų eilučių: "4 val. vak. akademija ir banketas. Auka 10 dolerių".

Gal buvo galima "banketu" pateisinti 50-ties metų nepriklausomybės paskelbimo minėjimą, kviečiant valdžios ir kitų tautybių atstovus. Tačiau, kai įsismaginam banketuoti kiekvienais metais, šio papročio įgyvendinimui tenka pasipriešinti, ir štai dėl ko. Į tautinę — valstybinę šventę turi teisę kiekvienas lietuvis. Rengėjų grupės, šiuo atveju, toji teisė daliai tautiečių yra atimama. Dešimties dolerių banketui skirti dažnai atveju negali pensininkas, studentas, moksleivis arba šeima, turinti keletą vaikų. O ar nėra mūsų šeimose ligonių, kurių santaupas taip greit suryja ilgiau užsitiesusi ligą, nežiūrint turimų apdraudų. Neturėti pinigų (jų nepragėrus) nėra jokia gėda. Nors Amerika aukso kraštas, bet neišvengia problemų su skurdu.

Pamiršdami suminėmus savo tautiečius, mes lengva širdimi sėdamės už banketo stalo, palikdami anuos už... durų.

Gal sakysite, esate taip susitvarkę (apie tai nežinau), kad po akademijos anie neturtingieji galės sau eiti namo. Šiuo būdu dar labiau pabrėžtume tai, ko neturėtų būti. Tauta privalo būti vieninga savo siekiuose, ir kiekvienas jos narys į šią šventę yra lygiateisis.

Mūsų tarpe jau taip įsigalėjo tie valgiai apkrauti ir butelių kaklais "papuosti" stalai, kad net koku. Neseniai per radiją ir per spaudą buvo skelbiama, jog X mokyklos sukakties minėjime bus šilti ir šalti valgiai ir po butelį ant stalo. Klausais ir savo ausimis netiki. Juk čia pat sėdi, atsitiktinai užėjęs, tos mokyklos buvęs auklėtinis. Sėdi ir šypscsi. Kaip pažvelgti jam į akis? Kaip tokį dalyką pateisinti? Juk ne visas jaunimas hipiai-narkotikų vartotojai. Sveikoji jų dalis blaivi, darbšti ir kūrybinga. Lauktume, kad minimos mokyklos būtų išleista nors nedidelė

Kotryna Grigaitytė-Graudienė

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Kritisieji už laisvę, V. Ramo-
jaus knygos apie partizanus II
tomas. Ilustracijos P. Lapės.
Kaina 4 dol.

Saunus penketukas, J. Svais-
to. Penki milžinai ir jų nuoty-
kiai. Kietais viršeliais, gražiai
ilustruota, didelio formato. 3
dol.

Sventadienio žodis, Kun. A.
Vališkos sekmadieniam prita-
kyti Evangelijos aiškinimai,
kaina 3 dol.

Tiltai ir tuneliai, jaunųjų poe-
zijos rinkinys. R. Bičiūnas, J.
Bradūnas, I. Damuštė, K. Gai-
diūnas, M. Kvietkauskaitė, M.
Pakalniškytė, T. Pautienė, R.
Sakalaitė, L. Švėgždaitė, A.
Zaiskaitė. Kaina 2 dol.

Po Dievo anspaudais —
Vytauto Didžiojo gados, Leo-
nardo Andriekaus eilėraščiai.
Ilustruota dail. T. Valiaus, 106
psl., didelio formato, kaina 3
dol.

Broliai balti aitvarai, H. Na-
gio eilės, kietais viršeliais, di-
delio formato. Ilustracijos P.
Gailiaus, išleido Alg. Mackaus
knygų fondas, kaina 5 dol.

Moderni mergaitė, Stasio
Ylos, 352 psl. Veikalas, atsklei-
džias mergaitės problemas, kai-
na 4 dol.

Gatvės berniuko nuotyčiai,
R. Spalio apysaka jaunimui ir
senimui, kietais viršeliais 5 dol.,
minkštais 4 dol.

Kultūrinės gėmės pasakose,
Vyt. J. Bagdanavičius II-ji kny-
ga, kaina 5 dol. Galima gauti to
pačio autoriaus ir I-mą knygą,
kaina 3 dol.

Gimtinės takais, Pr. Narvy-
do pasakojimai, kuriuos parin-
ko J. Valakas, viršeliais dail. J.
Juodžio, kaina 3 dol.

BEVEIK UŽ PUSĘ KAINOS

"Atsiminimai iš Balfo veik-
los", 404 psl., apie 150 įdomių
nuotraukų iš Amerikos ir Eu-
ropos lietuvių gyvenimo. Čia
rasite mokinių grupes, chorų,
veikėjų ir t. t. Pamatykite
kaip atrodė prieš 20-25 me-
tus.

"Vytautas the Great", 202
psl. Anglų kalboje istorinis
veikalas, nušviečia Lietuvos
didingą ir garbingą praeitį 14
ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui
ir kitataučiam ypač svarbų ją
perskaityti.

Abiejų knygų autorius —
prel. J. B. Končius.

Už abi knygas su minkš-
tais viršeliais tik 5 dol., o už
abi knygas su kietais viršeliais
tik 7 dol.

Būtų naudinga kiekvienai
lietuvių šeimai įsigyti abi šias
knygas. Gaunama Darbininko
administracijoje, 910 Willough-
by Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Rašantiems Darbininkui ir
kartais savo rašinius prisium-
čiantiems skubos paštu (special
delivery) primename, kad JAV
paštas skubaus pristatymo mo-
kestį nuo 30 centų yra pakėlęs
iki 45 centų.

Metams prasidėjus kviečiame
skaitytojus atnaujinti prenume-
ratą ir prisijungti prenumeratos
mokestį. Taip pat be atskiro
raginimo prašome atsilyginti
tuos, kurie dar yra likę skolin-
gi. Ta pačia proga dėkojame
tiems skaitytojams, kurie laiku
apsimoka prenumeratą be jokių
raginimų ir tuo sutaupo admini-
stracijai susirašinėjimo laiką ir
išlaidas. Taip pat dėkojame
pridedantiems auką už kalendo-
rių.

1970 metų kalendorių galima
gauti Darbininko administracio-
je. Darbininko išleistas kalen-
dorių mėnesinis, lentelėje at-
spaustas dail. Jurgio Juodžio
spalvotas paveikslas Birutės ir
Kęstutis, kaina — 1 dol. Nidos
Knygų Klubas išleistas kalen-
dorių nuplėšiamas kasdien.
Kaina—2 dol. Rašyti Darbinin-
kas, 910 Willoughby Ave., Broo-
klyn, N. Y., 11221.

Pasaga iš vyšnios, A. Ba-
ranausko eilėraščiai. 2 dol.

Rezistencija, R. Spalio roma-
nas, 429 psl. kietais viršeliais,
kaina 6 dol.

Lietuviai legionieriai Vietna-
me, Br. Vrublevičiaus išgyven-
tos dienos, kaina 2 dol.

Vysk. Pranas Brazys, jo žo-
džiai bei mintys ir gyvenimo
dienos, kaina 2 dol.

Tau Sesute, Pr. Lemberio gy-
venimas, kūryba ir prisimini-
mai, kietais viršeliais 5 dol.
minkštais 4 dol.

Visi mes broliai, Louis Evely,
N. P. Sesarų leidinys, kaina
2.50 dol.

Nėprisklausomos Lietuvos pi-
nigai, J. K. Kario istorija ir nu-
mizmatika, kaina 5 dol.

Trapus vakaras K. Grigai-
tytės lyrika, kaina 3 dol.

Tik tau ir man, O. B. Aud-
ronės eilės, kaina 3.25 dol.

"Awakening Lithuania". Pro-
fesorius J. Stukas anglų kalba
aprašo lietuvių tautinį atgimi-
mą. Kaina 3 dol. Kietais virše-
liais 4 dol.

Dainų šūkurys, populiarios
bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 po-
puliarios lietuviškos dainos, 2
dol.

Gaunama Darbininko admi-
nistracijoje.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

• Bostono tarptautinėse, Harvardo
universitetas įveikė Lietuvius I, san-
tykiu 3½-1½. Taškus laimėjo: K.
Merkis 1 ir Kęstutis Makaitis — ½.
Pirmojo rato rungtynėse Lietuvius I
sužaidė su Harvardo lygiomis. Len-
telė pasikeitė Harvardo naudai:
Pirmąja Boylston, MIT, Harvard,
Lithuanian, toliau abi Cambridge
komandos.

Lietuvių II, kuriai vadovauja Br.
Skrabulis, pralaimėjo Harvardo klu-
bui 1:4. Pirmojo rato rungtynėse
Lietuvių II buvo laimėjusi, santykiu
3½-1½.

• Sovietų čempiono titulą iškovojo
buvęs pasaulio meistras T. Petro-
sianas. Jis įveikė L. Polugajevskį,
sprendžiamam mače 3½-1½. Skai-
tytojams pateikiame partiją iš tų
p-bių, kurioje Petrosianas, žaidęs
juodais, įveikia didmeistrį Gučeldą,
žaidusį baltais.

- 1 P-K4 — P-K4
- 2 N-KB3 — N-QB3
- 3 N-QB3 — P-KN3
- 4 P-Q4 — P-NP
- 5 N-Q5 — B-N2
- 6 B-KN5 — QN-K2
- 7 N-KP — P-QB3
- 8 N-B3 — P-KR3
- 9 B-K3 — N-KB3
- 10 B-QB4 — O-O
- 11 B-Q3 — P-Q4
- 12 P-NP — P-QB4
- 13 N-QN5 — P-QR3
- 14 P-Q6 — N-KB4
- 15 N-QB7 — N-NP
- 16 O-O — Q-N
- 17 B-KB4 — B-N5
- 18 Q-Q3 — P-QN4
- 19 B-Q5 — QR-Q
- 20 P-KB3 — P-QN5
- 21 Q-NP6 — K-R1
- 22 Q-Q3 — P-N
- 23 P-NB — Q-N3
- 24 P-QN3 — Q-N5!

Baltieji pasidavė

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA
SV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

pasaulyje garsiausioje vietoje jau baigiama įrengti. Kiek-
vienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių at-
minimą dera būti šio paminklo kūrėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną
kopolyčia bus dedikuota.

Savo auką atsiųskite prieš
kopolyčios dedikaciją!

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 E. 68th Street, Chicago, Ill. 60629

Rašomosios mašinėlės iki 13
inčių vėliu — geriausios vo-
kiečių firmos "Olympia" — tuč
tuojau gaunamos iš Spartos.
Spalvotoje TV vėl nauji page-
rinimai. Pirkite geriausią —
"Zenith". Pataisymai Jūsų bute
fabriko mechanikų. Pasirinkti
galite 666 5th Ave. Sąžiningai
ir pigiau pirkite per Spartą: J.
L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E.
Northport, N. Y. 11731. Tel.
(516) 757-0055.

Juostos, takeliai, pagalvėlės.
Milda Kvedariene, 5 Drum St.,
Iselin, N. J. 08830. Tel. (201)
283-1981.

Specialiai i
LIETUVĄ

Visi mokesčiai ir išlaidos už-
mokama čia. Gavėjas nieko
nemoka.

IT - 605 — \$31.80
4½ sv. rūkytų lašinių,
2½ sv. taukų,
4½ sv. ryžių,
4½ sv. cukraus,
4½ sv. miltų.

IT - 607 — \$34.70
20 sv. miltų,
20 sv. ryžių.

SPECIALUS I — \$38.50
10 sv. taukų, 10 sv. miltų,
10 sv. ryžių, 10 sv. cukraus.

PUIKUS — \$45.00
1¼ sv. kavos pupelių,
2¼ sv. cukraus,
1 sv. šokolado,
2¼ sv. ryžių,
1¼ sv. sviesto,
1¼ sv. šveicariško sūrio,
1¼ sv. rūkytų lašinių,
1¼ sv. rūkyto kumpio,
2¼ sv. mišrių vaisių,
2¼ sv. marmelado,
2¼ sv. miltų,
1¼ sv. pyragėlių.

10 SKARELIŲ — \$46.80
5 vilnonės skarelės, be kutų,
dideles ar mažes gėles ar tur-
kiški pagražinimai ir 5 šilki-
nės skarelės, visokios spalvos.

ITALIŠKI LIETPALČIAI
Vyram ar moterim — visokie
dydžiai. Spalvos: mėlyna, tam-
siai žalia, tamsiai ruda
1 lietpalčiai — \$25.90
2 lietpalčiai — \$39.30

SPECIALI PASIOLA
Kailinių imitacija, padaryta iš
garsios Borguna medžiagos —
kaip kailiniai (tamsiai ruda)
ar persiška avis (juoda) už
neatitinkančią kainą —
viskas už \$99.00.

UZSISAKYK DABAR
UZSISAKYK TIK PER
INTERTRADE EXPRESS
CORP.
125 East 23rd Street
Second Floor
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530
Reikalaukite veltui siunčiamų
katalogų!

Grojame Jums, L.S.T. Korp.
Neo-Lithuania, grojant orkest-
rui, įdainuotaz; Spaudos ba-
liaus valsas, Tau tiktai tau (tan-
go), Oi, sudieu, sudieu (valsas),
Vieversys (tango), Bybabalula
(liet. tvistas). Orkestrui vado-
vauja A. Modestas, dainuoja A.
Gasparaitis, žodžiai B. Augusti-
navičiūtės ir kitų. Kaina 7 dol.
Mono.

H. W. FEMALE

GENERAL OFFICE WORK
Lettershop experience. Mature —
Good typing required. Midtown East
Side office. 9-5, congenial surround-
ings. \$110.00. Call PL 9-5350 after
10 AM.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą,
dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pa-
siųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašu pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiems skaitytojams pirmuosius metus
tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$

Siunčiu už prenumeratą \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už m. \$

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A.
O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikala su patarnautojais ga-
lima susikaibėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

MALE - FEMALE

ADVERTISING

Salesmen or
Saleswomen

"Write Your Own Check"
Sell Advertising over the Phone

WE OFFER:

- Good Salary
- Plus Bonus Arrangement
- Pleasant Working Conditions
- 5 Day Week
- Many Leads

Must speak, read, write English

Apply —

MR. LESTER

350 5th Avenue
(Empire State Bldg.)
Room 915

DISPLAY

GAS HEATING SERVICE

A. F. C.

24 Hour Emergency Service
Also Plumbing Work
CALL 597-7195
Ask for FRANK

ANGELO'S RESTAURANT

The Ultra Plus in Italian Cuisine

Open 7 Days a Week

Family Atmosphere —

2520 Center Island & Route 22

UNION, New Jersey

(201) 687-2585

JAY'S WORK O'ART

AREA RUGS WALL TO WALL

CARPETS. Cleaning on your pre-

mises—all work guaranteed.

CALL 662-8589

ALL CASH

FOR YOUR HOUSE

ANYWHERE IN BROOKLYN

Albisa Real Estate — 858-1020

151 Smith Street Brooklyn

Open 7 days a week incl. Sunday

AUTOMOBILIŲ

PATAISYMO

ir NUDAŽYMO

reikalais kreipkitės į gerai pa-
tirusius mechanikus, kurie są-
žiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc.

83-12 Cooper Avenue

Glendale, N. Y. 11227

Tel. 894-4188

TO PLACE

YOUR AD

CANCEL OR CHANGE

Tel.: GL2-2923

SERVICE

COPHRESI TRAVEL AGENCY

GENERAL INSURANCE AND

IMMIGRATION PROBLEMS

2817 Bergenline Avenue

Union City, N. J.

Call 201-864-0468 - 69

EMERGENCY REPAIRS

PLUMBING & HEATING

Plastering and Carpentry, Roofing

and Painting: Call CHARLES (212)

323-6413 — 842 Kelly Street, Bronx

J & A SPRAYING SERVICE

Office Furniture - Prem or factory

Bar Tops - for the Trade premises

Kitchen Cabinets - for the Home.

Day — 212-891-1400

Evenings — 212-891-3053

KENNETH LAWRENCE

420 Cumberland Street Brooklyn

Has car willing to make short trips

Daily or small city

Delivers reasonable rates

Call 212-638-2571

A & B

FLOOR SCRAPING

\$15 and Up per Room

Free Estimates

Call Mr. CHARLIE REAVES

773-6837

SPEZIALE CONTRACTORS

We specialize in fine work — no

job too big or too small — finished

basements, attics, garages.

3604 Barnes Ave., Bronx

Call TU 2-0077

VICTOR CRISPIN

CONTRACTING CO.

Inc.

GENERAL CARPENTERS

GENERAL CONTRACTORS

STORE FRONT WORKERS

AND INTERIORS

119-04 94th Avenue

Richmond Hill, Queens, N.Y.

Tels. 387-9510 — 847-1848

YOUR BUILDING

MAINTENANCE PROBLEMS

ARE MY BUSINESS

Prompt efficient service all aspects.

Also trucks for hauling.

Reas Rates.

Free estimate.

A-OK Alteration.

522 West 50th Street N.Y.C.

MR. DAN TAYLOR

— 582-6879 —

GENERAL CONTRACTING

CARPENTRY: We remodel Stores

and Houses, Finish Basements.

All kinds of woodwork.

Call MR. NICK any day

463-6725 — 8:00 AM to 6:00 PM

MRS RAY horoscope & card reader

and advisor solves all problems. One

visit will convince you that she is

superior to any other reader you

have ever seen. Gives lucky days

dates and numbers. 146 E. 89th St.

NYC. bet. Lexington & 3rd Aves.

Tel. 212-722-9796

H. W. MALE

Mechanics large Trucking Co. needs

Diesel gas motor mechanics days &

nights. Union benefits. Oneda Mo-

tor Freight, Commercial Ave. Carl-

stadt, N.J. 201-933-6000, P. Bauer.

Expert AUTO BODY REPAIRMAN

and HELPER good working condi-

tions and fringe benefits — JOHNY

AUTO BODY 1788 Barnum Avenue

Stratford, Conn. (203)375-3070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuošas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Minint Vasario 16 šventę, pamaldos už Lietuvą įvyks vasario 15, sekmadienį, 11 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias aukos klebonas kun. J. Aleksūnas. Mišių metu solistė Louise Senken atliks Liudo Stuko "Mano maldą". Parapijos choras, vadovaujamas muz. Alg. Kačanausko, giedos kun. G. Sukio Taikos karalienės garbei parašytas lietuviškas mišias ir atliks prof. Aleks. Kačanausko "Maldą už tėvynę".

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 15, ši sekmadienį, 3:30 val. popiet Franklin K. Lane mokyklos salėje, Brooklyne, prie Jamaica Avenue. Vykti Jamaica QJ linijos požeminiu traukiniu iki Elderts Lane stoties. Vykstant autobusu, naudoti Jamaica linijos autobusą nr. 56 iki Elderts Lane gatvės. Minėjime dalyvauja operetės ir New Yorko vyrų choral, akomponuojant muz. Alg. Kačanauski.

Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus susirinkime vasario 6 Kultūros židinį išrinkta nauja valdyba: pirmininkas — Anatolius Garbaskas, vicepirmininkai Ignas Gasiliūnas ir Edvardas Verba, sekr. Pranas Kunigėlis, išd. Antanas Mačionis. Praeitais valdybos pirm. buvo V. Bičėvas. Susirinkime paskirtos dvi aukos: Kultūros židinio statybai — 50 dol., Maironio mokyklai — 50 dol.

Pranešama draugams ir pažįstamiems, kad Lietuvoje, Katalikų kaimo, Griškabūdžio parapijoje vasario 8 mirė mūsų mylima motina

Marijona Kardauskienė Nuliūdime liko kun. Antanas Karda, New Yorke, Tėvas Jonas Kardauskas, MIC, Čikagoje, Marija Kardauskaitė, Čikagoje, Pranė Kamantauskienė su vyru, Norwood, Mass. Lietuvoje — Juozas Kardauskas su šeima, Antosė Baceviciene, Ona Dubininkienė ir Marcelė Strimaitienė. Gedulingos pamaldos bus atliktos vasario 14, šeštadienį 10:30 v. ryto Višniaus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, New York mieste.

Dr. S. Petrausko ir pianistės Julijos Rajauskaitės-Sušienės moterystės ryšį vasario 7 Sv. Petro ir Povilo bažnyčioje palaimino klebonas kun. P. Zemeikis. Santuokos apeigose ir po to vykusiose vaišėse dalyvavo tik šeimos nariai ir apeigų dalyviai.

Ieva ir Albinas Trečiokai, vienuomenininkai iš Orange, N. J., siūnčia sveikinimus iš Virgin Islands, kur šiuo metu keliauja Rafaello laivu ir švenčia 47 vedybinio gyvenimo metines.

Moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks vasario 14, ši šeštadienį, 2 val. popiet pas K. Vainius, 65-16 Clinton Ave., Maspeth, N. Y. Bus kalbama apie Lietuvos nepriklausomybės reikšmę. Po susirinkimo bus vaišės. Nariai ir prijaucią prašomi gausiai dalyvauti.

Antanas Visminas, su žmona laikinai gyvenęs Mt. Dora, Floridoje, pastovesniam apsigyvenimui persikėlė į Miami, Fla. Ilgus metus vadovavo Maspeth, N. Y., lietuvių parapijos chorui, dabar buvo nuobodu be lietuvių. A. Visminas rašo, kad Miami lietuviai turi 2 klubus ir kitas organizacijas. Prel. J. Balčiūnas, kuris šiuo metu atostogauja Floridoje, kalbės Vasario 16 minėjime. A. Visminas ta pačia proga siūnčia sveikinimus draugam ir pažįstamiems.

Vija Vėtra, latvė balerina, kartu su savo mokiniais demonstruos Indijos sakralinius šokių Kolumbijos universiteto St. Paul's bažnyčioje. Naujos jos studijos adresas: Westbeth Artist Housing, 463 West St., New York, N. Y. 10014.

Iškels lietuviškas vėliavas Long Island

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga šiais metais net penkiose vietose prie valdžios pastatų iškeliamos lietuviškos vėliavos Long Islande.

Vasario 16 rytą jos bus iškeltos ir plevėsuos visą savaitę Mineolos ir Riverhead miestuose prie apskrities viršinių būstinių, o Manhasset, Oyster Bay ir Hempstead miestuose prie rotušių.

Ta pačia proga tų vietovių apskrities viršininkai bei burmistrai išleis specialias proklamcijas ir tą savaitę nuo vasario 16 iki vasario 23 paskelbs Lietuvos nepriklausomybės savaitę.

Vėliavų iškėlimu bei proklamacijom pasirūpino LB Tarybos narys ir Batuno vykdomasis pirmininkas Kęstutis Miklas. Vėliavas parūpino LB apygarda, kuriai vadovauja Aleksandras Vakselis.

Laisvės Žiburio radijo klubo narių susirinkimas buvo vasario 8, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje, 12 val. Susirinkimui pirmininkavo Jurgis Juodis. Išrinkta nauja klubo valdyba, į kurią įeina: Petras Baltrušionis, Antanas Diržys, Liudvika Kulikauskienė, Birutė Labutienė, Bronė Macijauskienė, Vytautas Strolia, Vladas Vasikauskas. Dalyvavo apie 90 žmonių. Susirinkimas buvo gausus.

Dail. Kazimiero Žoromskio tapybos kūrinių paroda atidaryma vasario 17 Phoenix galerijoje, 939 Madison Ave., prie 74 St., Manhattane. Paroda tęsis iki kovo 7. Parodoje bus išstatyti patys naujausi dailininko kūrinių.

Kapitonas E. Shumbris iš Bayside, N. Y., žuvo Vietname helikopteriui nukritus į sudėmą. Palaidotas Arlington National kapinėse Virginijoje. Gimęs New Yorke, pradines studijas pradėjo Bronx. Baigė Long Island Muzikos Institutą Flushing ir studijavo dramą Great Necke. Nuliūdime liko žmona, tėvai, brolis ir sesuo.

LIŪDNOS METINĖS

Vasario 22 sukanka metai, kaip netekome mylimo giminaičio Maikio Menderio. Jis paliko liūdinčius Albiną Menderį, brolvaikį su šeima, savo dukterį Adelaidę su šeima ir Uršulę Kraus, švogerką. Metinių proga už jo vėlė mišios bus paskaitomos vasario 21 d. 9 val. ryto tėvų pranciškonų koplyčioje, Brooklyn, N. Y. Jo pažįstami ir draugai prašomi jį prisiminti. — Albinas Menderis ir Uršulė Kraus.

Iš radijo stoties WGBB, banga AM 1240, vasario 15, sekmadienį 1 val. popiet, bus paminėta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis. Kalbės iš k. j. d. K. Miklas, stoties direktorius Bob Lawrence, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis ir A. Sabalis. Nuotr. L. Tamošaitis

APIE LIETUVĄ KALBĖS AMERIKOS RADIO STOTYS

Šios Lietuvos nepriklausomybės šventės proga bus duodamos specialios radijo programos iš amerikiečių radijo stoties.

Sekmadienį, vasario 15, per dvi didžiausias Long Islando radijo stotis bus speciali programa anglų kalba apie Lietuvą.

Laumė Daumė, S. Petersonienės eilėmis parašytos pasakaitės, spalvotos, iliustracijos J. Kiburo. Didelio formato, kietais viršeliais. Labai graži dovana vaikučiams. Kaina 5 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

PATERSON, N.J.

Vasario 16 d. minėjimas šiais metais Patersono įvyks vasario 22.

10:30 val. ryto bus pamaldos Sv. Kazimiero bažnyčioje, 147 Montgomery Pl., Paterson, New Jersey.

Iškilmingas susirinkimas įvyks parapijos salėje aukščiausiame adresu 3 val. p.p.

I minėjimą pakviesti Patersono miesto meras, New Jersey valstijos senatorius ir kongresmanas. Visi trys pareigūnai mielai sutiko dalyvauti.

Pagrindinę kalbą pasakys jaunas, bet jau gerokai spėjęs

pasizymėti visuomenės veikėjas, inž. Algimantas Gečys iš Philadelphia.

Mening programos dalį atliks solistas Stasys Citvaras iš New Yorko. Jis pasirodys Patersono pirmą kartą ir tikrai visus sužavės.

Mergaitės ir moterys, kurios gali, prašomos dalyvauti pasiūsiusius tautiniais drabužiais.

Visi Patersono ir apylinkės lietuviai, be amžiaus ir pažiūrų skirtumo, labai kviečiami dalyvauti. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

Šventei rengti komitetas

Vasyliūno koncertas Town Hall New Yorke

Vasario 14, ši šeštadienį, 5:30 val. popiet Town Hall salėje N. Y. koncertuoja smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas. Jų programą sudaro Suberto, Griego ir Jono Svedo kūrinių. Koncertą rengia žinomas New Yorko koncertų menadžeris Norman J. Seaman, kuris jau ne vienam lietuviui yra koncertų suruošęs. Town Hall salė yra 113-123 West 43rd Street, tarp Broadway ir Sixth Ave. Šiam vakarui smuikininkas turės ypatingą smuiką, darytą Florencijos meisterio Bartolomeo Bimbi 1765 metais. New Yorko ir jo apylinkių lietuviai nuoširdžiai kviečiami atsilankyti. Ši programa buvo atlikta Bostone gruodžio 6, kur jos atlikimu visi buvo labai patenkinti.

Kompozitorius Jonas Švedas, kurio kūrinius bus grojamas Izidorius Vasyliūno smuiko koncerte vasario 14, šeštadienį 5:30 v.v. Town Hall, Manhattane.

**BOSTONO
ŽINIOS**

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas bus ši sekmadienį, vasario 15. Pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus 10 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Iškilmingas minėjimas su menine dalimi bus 2 val. popiet Liet. Piliiečių draugijos salėje So. Bostone. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti. Alto Bostono skyrių šventės proga priėmė Bostono burmistras ir Mass. gubernatorius.

LB kultūros klubo susirinkime sausio 31 Tarptautinio Instituto patalpose buvo pristatyta nauja valdyba, kurią sudaro: pirm. Česlovas Mickūnas, vicepirmininkės Česlova Aleksonienė, Aldona Navickienė, sekretorės Skirmantė Makaitytė ir išd. Mykolas Drunga. Šio susirinkimo prelegentu buvo kun. dr. Antanas Paškus, kuris profesoriauja Ohio valstybėje ir dėsto klinikinę psichologiją. Jis kalbėjo tema — Seksas išganymui ar pražūčiai. Prelegentas papasakojo, kaip meilė vaidavo senovės graikai, kaip ją apdainavo poetai, kokios yra meilės rūšys, kaip dabar į seksą žiūri jaunimas, kokia yra tikroji meilė ir t.t. I susirinkimą buvo atsilankę nepaprastai daug žmonių, kad net ant laiptų kiti sėdėjo.

Rekolekcijos lietuviškai bus visą savaitę Sv. Petro parapijos bažnyčioje. Prasideda nuo vasario 16. Rekolekcijas ves kun. A. Vaškas, marijonas.

Tomas A. Žickus, iš Washington, D. C., vykdamas tarnybos reikalais į Vermonto valstybę ir po poros savaitių grįždamas, buvo sustojęs pas savo tėvus E. ir P. Žickus Bostone.

Skautų rengiama Kaziuko mugė bus kovo 22 Liet. Piliiečių draugijos salėje So. Bostone.

Izidorius Vasyliūnas, smuikininkas, ši savaitgalį vyksta į New Yorką, kur jo koncertas bus vasario 14, Town Hall salėje, Manhattane. Programoje Schuberto, Griego ir Svedo kūrinių. Koncerto pradžia 5:30 v. popiet.

Baltų draugijos koncertas bus kovo 13 d. Jordan Hall Bostone.

Labai patogus laikas dabar įsigyti didžiąją sumažinta kaina radiją "consuls" (didelį) su puikiais baldais iki 72 colių ilgio, arba mažą su atskirais garsia-kalbiais, taip pat rašomąsias mašinėles, Zenith firmos TV ir įvairias skaičiavimo mašinas. Teirautis: J. L. Giedraitis, 10 Barry Drive, E. Northport, N. N., 11731, telefonu skambinti vakarais (516) 757-0055.

Ieškoma moteris, mokanti angliškai, namų ruošai 3 dienas savaitėje. Kambarys, išlaikymas ir 40 dol. savaitėje. Vieta — Long Island pas biznierių. Skambinti VI 9-1312.

1918

New Yorko ALTAS

1970

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 52 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS

sekmadienį, vasario 15 d.

Programoje:

- 11 v. ryto iškilmingos pamaldos Apreiškimo p. bažnyčioje. 3:30 v. minėjimas Franklin K. Lane High School salėje.
- Kalbės inž. J. Valaitis • Meninę programą atliks sol. St. Citvaras, akomponuojant muz. Alg. Kačanauskui; Operetės choras, diriguojant muz. M. Cibui; New Yorko Tautinių šokėjų grupė, vadov. J. Matulaitienės ir New Yorko vyrų choras, dirg. muz. Vyt. Strolis.

MENO PARODA

vasario 14 — vasario 22

KULTŪROS ŽIDINYS,

361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.

Dalyvauja 25 dailininkai kūrinių — per 150

Oficialus parodos atidarymas — vasario 14 d. 1 v. popiet. Parodą galima lankyti: šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1 iki 9 v.v., darbo dienomis nuo 6 v. iki 9 v.v. Kviečiami visi parodą aplankyti.

• Paroda rengiama ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente.

Rengia ir globoja JAV LB New Yorko apygardos valdyba

1918

New Jersey jungtinis

1970

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 52 METŲ SUKAKTIES MINEJIMAS

sekmadienį, vasario mėn. 15 d.

Programoje:

10 val. ryto iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą Skausmingosios Dievo Motinos bažnyčioje, Kearny, N.J. 4 val. vak. akademija ir banketas Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro salėje — 6 Davis Avenue, Kearny, N.J.

Pagrindinis kalbėtojas Dr. Domas Jasaitis

Pakvietimų skaičius ribotas — užsisakyti iš anksto. Auka \$10.00.